

Motioner: Jämställdhet, Utbildning

Slutprotokoll, partistämma 2021

Jämställdhet, Utbildning

Innehåll

Jämställdhet	3
1.31: Myndigheternas jämställdhetsarbete	3
7.1: Jämställda löner	3
7.2, 7.3: Mensskydd	4
7.4: Offentliga toaletter	5
7.5: Försörjningsskyldighet	6
Utbildning	7
1.29: Maxtaxa i barnomsorgen	7
7.6: Plats i barnomsorg	7
7.7, 7.8, 7.9: Kompetens inom barnomsorgen	8
7.10: Granskning av fristående förskolor	9
7.11: Översyn av pedagogisk omsorg	9
7.12: Ett nationellt läsmål	10
7.13, 7.14, 7.15: Samverkan skolkommuner	11
7.16, 7.17, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.23, 7.24, 7.25, 7.26, 7.27, 7.28: Skolval och skolpeng	13
7.29, 7.30: Läroplikt	22
7.31, 7.32: Konfessionella skolor	24
7.33: Hijab i skolan	25
7.34, 7.35: Jämställdhetsarbete i skolan	26
7.36: Skolans HBTQI-arbete	28
7.37: Hem - och konsumentkunskap	29
7.38, 7.39, 7.40, 7.41, 7.42: Elevhälsa	29
7.43, 7.44, 7.45, 7.46: Stöd till elever med särskilda behov	31
7.47, 7.48: Kunskap om NPF	34
7.49: Kompetensförsörjning i skolan	35
7.50: Andra professioner i skolan	37
7.51: Fortbildningsprogram för lärare	38
7.52: Legitimation för SYV	38
7.53: Treterminssystem	39
7.54, 7.55: Privatekonomi och företagande i skolan	39
7.56: Information om myndig elev	40
7.57: Skolutflykter	41
7.58: Studiemedel YH-utbildningar	41
1.30: Högre utbildning	42
7.59: Högre studier och familjeliv	44
7.60: Teckenspråkstolk eftergymnasial utbildning	44
7.61: Anpassad högskola	45
7.62: Lärcentrum	46
7.63: Nordisk högskola	47
7.64: Tullhögskola	48

7.65, 7.66: Åldersdiskriminering	48
7.67: Regionalt tillväxtarbete	50
7.68, 7.69: Digital vägledningstjänst	51

Jämställdhet

1.31: Myndigheternas jämställdhetsarbete

1.31.1 att Jämställdhetsmyndigheten ska få i uppdrag av regeringen att säkra att jämställdhet och osakliga könsskillnader noggrant uppföljs och analyseras i Sveriges myndigheter.

1.31.2 att samtliga myndigheter ska arbeta med könsuppdelad statistik.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om att myndigheterna slarvar med att visa könsuppdelad statistik och att jämställdhetsanalyser uteblir.

Sverige har under lång tid genomfört flera reformer som stärkt kvinnors ekonomiska egenmakt, men den ekonomiska jämställdheten har stagnerat den senaste tiden enligt delredovisningen från Kommissionen för jämställda livsinkomster. Den grupp som har det sämst ställt ekonomiskt är fortsatt äldre kvinnor, som utgör 78 procent av de med garantipension. Rapporten visar också att myndigheterna inte redovisar könsuppdelad statistik i den grad de ska.

Precis som motionären anser partistyrelsen att delredovisningen från Kommissionen för jämställda livsinkomster, som visar på en stagnerande utveckling, är oroväckande och att behovet av åtgärder för ekonomisk jämställdhet är stort. Centerpartiet kan inte besluta vad regeringen ska ge för uppdrag till Jämställdhetsmyndigheten, men instämmer i intentionerna och föreslår även en ny att-sats.

Myndigheterna har redan idag i uppdrag att arbeta med könsuppdelad statistik. Precis som motionären lyfter, framgår det tydligt i Kommissionen för jämställda livsinkomsters delrapport att det inte görs i tillräckligt stor utsträckning. Regeringen behöver säkerställa att åtagandet efterföljs. Att synliggöra skillnader är en förutsättning för jämställdhetsarbetet och Centerpartiet kommer att följa upp detta. Partistyrelsen föreslår stämman att instämma i intentionerna. Centerpartiet kommer fortsatt att driva på för att öka den ekonomiska jämställdheten och partistyrelsen föreslår därför en ny att-sats.

Partistämman beslutade:

att verka för att uppnå ekonomisk jämställdhet mellan kvinnor och män.

att uppdra åt Jämställdhetsmyndigheten att årligen följa upp och analysera målet om ekonomisk jämställdhet.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

1.31.1

1.31.2

7.1: Jämställda löner

7.1.1 att jobba för att Sverige senast 2030 ska ha nått mål om lika lön för likvärdigt arbete.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om att det fortfarande råder oförklarliga löneskillnader mellan könen och föreslår att Sverige ska nå mål om lika lön senast 2030.

Löneskillnaderna mellan kvinnor och män minskar årligen och är på nationell nivå enligt Medlingsinstitutets senaste rapport från 2019 på 9,9 procent. Enligt medlingsinstitutet är en huvudförklaring till löneskillnaden mellan kvinnor och män att de arbetar i olika yrken och sektorer. Kvinnor återfinns oftare inom offentlig verksamhet och män inom den privata där det råder en annan lönesättning. Frånvaro från arbetsmarknaden

under småbarnsåren påverkar såväl lön, karriärmöjligheter som livsinkomst. Kvinnor har högre sjukfrånvaro (64 procent), är mer föräldralediga (70 procent), vabbar oftare (61 procent) och vårdar i större utsträckning svårt sjuka närstående oftare (70 procent) än män gör.

I Sverige har arbetsmarknadens parter ansvar för lönebildningen vilket även omfattar lönesättningen på individnivå. På EU-nivå pågår arbete kring minimilön och lönetransparens vilket riskerar att kasta omkull den svenska arbetsmarknadsmodellen som gjort att löneskillnaderna mellan kvinnor och män succesivt minskat. Centerpartiet driver på för att förhindra och motverka de negativa konsekvenserna av direktivförslagen. Sverige är med och bidrar till internationell studie om jämställda löner som genomförs av den internationella organisationen OECD. Studien ska kartlägga de metoder som används i olika länder för att uppnå jämställda löner. Även kommissionen för jämställda livsinkomsters uppdrag kommer att ge ytterligare underlag för att främja ekonomisk jämställdhet.

Centerpartiet vill uppnå ett samhälle där kvinnor och män har lika möjlighet till makt och inflytande över sin egen situation. Ett samhälle som bidrar till att kvinnor och män ska kunna försörja sig själva och inte vara ekonomiskt beroende av en partner. Deltidsnormen är ett problem för många kvinnor och Centerpartiet vill därför att deltidsnormen för kvinnor på arbetsmarknaden bryts. Som en del i detta, tog Centerpartiet beslut vid stämman 2013 att verka för att ta bort den deltidsnorm som råder inom vård och omsorg och för en minskad användning av delade turer inom offentlig sektor. Vi följer också det arbete som pågår genom arbetsmarknadens parter och genom arbetet med en moderniserad arbetsrätt och parternas överenskommelse är numera heltidsfrågan även en del av (föreslagna) ändringarna i arbetsrätten.

En del i att det finns strukturella löneskillnader är att kvinnodominerade yrken värderas lägre än mansdominerade yrken. Centerpartiet vill att lönekartläggningar görs var tredje år men mer ordentligt och skarpare, som ett viktigt led i att synliggöra löneskillnader. Vi har även förslag för att exempelvis statliga myndigheter ska utjämna de oförklarliga löneskillnaderna, att all individbaserad statistik ska vara könsuppdelad och att fortsatta insatser för jämställdhetsintegrering görs som en del i detta.

Partistyrelsen instämmer därför i att målet om lika lön för likvärdigt arbete är viktigt och att vi ska fortsatt arbeta för att nå det. Partistyrelsen föreslår även ny att-sats för att ta nya steg, likt andra nordiska länder, för att minska lönegapet mellan kvinnor och män.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet ska verka för att hitta nya vägar för att minska lönegapet mellan kvinnor och män.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.1.1

7.2, 7.3: Mensskydd

7.2.1 att kvinnor upp till och med 21 års ålder får gratis mensskydd.

7.2.2 att nästa steg i reformen blir att alla kvinnor får gratis mensskydd.

7.3.1 att införa gratis mensskydd för landets menstruerande invånare.

7.3.2 att tillgängliggöra gratis mensskydd för menstruerande elever i grundskola, gymnasieskola samt högskola/universitet.

7.3.3 att sänka momsen på mensskydd från 25% till 6 %.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna tar upp frågan om kostnaden för mensskydd och att Centerpartiet bör driva på för att utjämna kostnader för mensskydd som endast används av flickor och kvinnor, för att öka jämställdheten. Bland annat föreslås gratis mensskydd och sänkt moms för mensskydd.

Partistyrelsen menar att det är avgörande att arbeta för att stärka den ekonomiska jämställdheten men anser att det i första hand måste handla om att motverka den strukturella diskrimineringen och att stärka kvinnors ekonomiska egenmakt. Därför föreslår partistyrelsen avslag på förslag om gratis mensskydd. I många grundskolor och gymnasium tillhandahålls gratis eller subventionerade mensskydd till flickor och kvinnor redan idag. Att kommuner eller regionerna utifrån ekonomiska förutsättningar subventionerar eller ger gratis mensskydd till flickor och kvinnor har partistyrelsen inget att invända emot. Partistyrelsen instämmer därför i intentionerna om att tillgängliggöra mensskydd.

Partistyrelsen menar att de differentierade momssatserna som finns idag är välmotiverade, men anser samtidigt att det finns problem förknippade med differentierade momssatser. Därför föreslår partistyrelsen avslag på förslag om sänkt moms på mensskydd.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

7.3.3 att sänka momsen på mensskydd från 25% till 6%.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.3.2

Partistämman avslog följande motioner:

7.2.1

7.2.2

7.3.1

7.4: Offentliga toaletter

7.4.1 att det vid renovering och nybyggnation ska byggas fler offentliga toaletter som har handfat. Dessa bör även tydligt skyltas upp.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp att möjligheten till handfat på offentliga toaletter är särskilt viktigt för menstruerade kvinnor och föreslår att det vid renovering och nybyggnation ska byggas fler toaletter med handfat.

Det finns idag inget lagkrav på att en publik lokal ska ha toaletter, men om en publik lokal har toaletter måste minst en vara tillgänglig och användbar och då med handfat. Partistyrelsen anser precis som motionären att det är viktigt att offentliga toaletter ska kunna nyttjas av både kvinnor och män. Handhygien är viktigt, vilket inte minst visat sig under pandemin.

Centerpartiet vill att byggregler ska vara enkla och mindre detaljstyrda för att kunna tillämpas av såväl små som stora aktörer. Den principen vill vi fortsatt värna. Att det vid renoveringen eller nybyggnationer finns bättre vägledning från ansvariga myndigheter utifrån bland annat ett jämställdhetsperspektiv vore önskvärt och partistyrelsen instämmer därför i intentionerna.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.4.1

7.5: Försörjningsskyldighet

7.5.1 att Centerpartiet verkar för att underhållsskyldigheten upphävs vid samma tidpunkt som ansökan om äktenskapsskillnad lämnas in till Tingsrätten oavsett om betänketid kommer att föreligga eller ej.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter problematiska aspekter av den ömsesidiga försörjningsskyldigheten mellan makar som kan uppstå. Det faktum att försörjningsskyldigheten kvarstår under betänketiden inför en skilsmässa, kan medföra att man inte är berättigad till underhållsstöd, bostadsbidrag och dylikt. Detta gör enligt motionären, att personer som med låga inkomster kan få svårt att bryta upp från destruktiva relationer.

Den ömsesidiga försörjningsskyldigheten regleras i Äktenskapsbalken. Syftet är att makar ska leva på samma ekonomiska standard. För makar som inte lever ihop fullgörs denna skyldighet genom att maken med högre inkomst betalar underhållsbidrag till den andra maken. Man kan även bli skyldig att avstå bohag till den andra parten. I fall då makarna inte kommer överens eller den ena parten känner att maken inte lever upp till sin försörjningsskyldighet kan denne gå till domstol och driva frågan gentemot maken.

Partistyrelsen anser att varje människa har en självklar rätt att besluta över sitt liv. Varje typ av kontrollbeteende eller orättfärdiga påtryckningar mot en partner är oacceptabelt. I de fall det finns anledning att anta att lagstiftningen försvårar för en part att frigöra sig från en osund relation måste dessa signaler tas på allvar och utvärderas.

Vad gäller försörjningsskyldigheten mellan makar så är syftet att båda makarna i en relation ska ta sin del av ansvaret för familjens underhåll och kunna leva på samma ekonomiska standard. Partistyrelsen anser att det är rimligt och att ett sådant gemensamt ansvar kvarstår så länge äktenskapet är giltigt.

I relationer där det förekommer våld eller hot om våld har socialtjänsten ansvar att verka för att den som utsätts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. I socialtjänstlagen uttrycks explicit, att Socialnämnden ska särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. I förarbetena till lagen förtydligas att män som utsätts för våld i en relation är brottsoffer på samma sätt som våldsutsatta kvinnor.

Partistyrelsen menar att lagen ger goda möjligheter att kräva sin rätt och att säkerställa de ekonomiska förutsättningar som behövs för att för att kunna lämna en relation. Samtidigt är partistyrelsen medveten om de problem som motionären belyser och som i hög grad bygger på att myndigheter av olika skäl, ibland inte ger människor det stöd de behöver och har rätt till. Partistyrelsen ser att en översyn av försörjningsskyldigheten vid uppbrott i en relation där våld, kontroll och övergrepp förekommit behövs och föreslår därför en ny att-sats.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet verkar för en kraftsamling kring kompetenshöjande insatser riktade mot myndigheter och organisationer som möter människor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående för att fler ska få stöd och hjälp att förändra sin situation.

att Centerpartiet verkar för en översyn av försörjningsskyldigheten mellan makar vid en separation.

Partistämman avslog följande motioner:

7.5.1

Utbildning

1.29: Maxtaxa i barnomsorgen

1.29.1 att Centerpartiet arbetar för en uppräknig av inkomsttaket för avgiftstaket inom förskolan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om att höja maxtaxan i förskolan för att kunna säkerställa en förskola av god kvalitet.

Förskolan är en viktig och betydande del i det svenska utbildningsväsendet. Att se över resursfördelningen i förskolan ser Centerpartiet som ett viktigt steg i att höja kvaliteten och göra förskolan tillgänglig för fler barn. Centerpartiet beslutade vid partistämman 2019 att systemet med maxtaxa i förskolan behöver reformeras för att ge större frihet åt kommunerna att bestämma över avgiftsnivåerna. En viss höjning av maxtaxan skapar utrymme för satsningar på såväl utbyggnad av förskolan som mer pedagogik och minskade barngrupper. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner.

Partistämman beslutade:

Centerpartiet arbetar för en uppräknig av inkomsttaket för avgiftstaket inom förskolan

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

1.29.1

7.6: Plats i barnomsorg

7.6.1 att Centerpartiet driver och verkar för att lagändra kommuners skyldighet till att förse även yngre barn under ett år med dagvårdsplatser utifrån barns rätt till lärande utifrån behovet av att jämställa kvinnor och män i arbetslivet.

7.6.2 att Centerpartiet verkar för att kommuners skyldigheter till att förse barn med dagvårdsplats även ska omfatta barn som är yngre än dagens tillämpade åldersgräns.

7.6.3 att Centerpartiet driver och verkar för att en utredning görs på en lämplig oberoende instans om en lämplig undre åldersgräns hos barn som ska förse med dagvårdsplats utifrån kommuners skyldigheter. Vidare ska man utreda lämplig gruppstorlek för samma barn och lämpligt antal pedagoger till barngruppen. Utredningen ska ta in slutsatser från samlad oberoende internationell forskning som syftar till jämställdhet och en passion för barns lärande utveckling.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill se att kommuners skyldighet att förse barn med dagvårdsplats ska utökas till även yngre barn under ett år. Det motiveras med barns rätt till lärande och att det kan bidra till jämställdhet i arbetslivet.

Förskolan ska bedriva kvalitativ verksamhet och vara likvärdig. Centerpartiet värnar valfrihet och ser att all barnomsorg ska hålla en god kvalitet och vara en trygg och pedagogisk plats för barnen. Centerpartiet har sedan flera år drivit frågan om att det ska finnas alternativ i barnomsorgen. Idag har vi en väl utbyggd god pedagogisk omsorg för barn 1-5 år.

Forskning visar på att små barn behöver trygghet och närhet för en optimal utveckling. Hjärnan tar även skada av för mycket stimulans. Små barn kräver fler vuxna för att garantera en trygg miljö och måste kunna lita på att det finns vuxna som ser dem. Partistyrelsen ser en uppenbar risk i att en utökning av kommuners skyldighet till yngre barn under ett år skulle minska möjligheten till högre andel utbildad personal i verksamheten. Att utöka

förskoleverksamheten får inte ske på bekostnad av kvalitet, därför föreslår partistyrelsen avslag på motionen. Partistyrelsen anser inte heller att det finns belägg för att det skulle bidra till jämställdhet i arbetslivet.

Partistämman avslag följande motioner:

7.6.1

7.6.2

7.6.3

7.7, 7.8, 7.9: Kompetens inom barnomsorgen

7.7.1 att barnskötare blir en skyddad titel på samma sätt som för undersköterskor.

7.7.2 att det tas fram en nationell standard för barnskötare.

7.8.1 att alla som arbetar med barns utveckling skall ha lämplig utbildning, alltså lägst barnskötarutbildning.

7.9.1 att införa en karriärreform med förste förskollärare i förskolan.

7.9.2 att verka för statsbidrag till karriärtjänster i förskolan.

7.9.3 att verka för en utredning av hur verksamhetsnära forskning i förskolan kan få bättre förutsättningar.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna föreslår flera åtgärder för att stärka utbildningsnivån för personal inom förskola och pedagogisk omsorg. Bland annat föreslås en karriärreform för förskolan, att det tas fram en nationell standard för barnskötare, att barnskötare får skyddad titel samt att all personal som arbetar med barn ska ha minst barnskötarutbildning.

Barnen måste kunna lita på att det finns vuxna som ser dem. En av utmaningarna för att säkra den pedagogiska verksamheten är barngruppernas storlek och bristen på utbildad personal. Personalens utbildning är väsentlig för kvaliteten i förskolan, men andelen utbildad personal inom förskolan har vuxit de senaste åren.

Centerpartiet värnar valfriheten och ser att all barnomsorg ska hålla en god kvalitet, vara en trygg och pedagogisk plats för barnen. Att det finns valfrihet inom barnomsorgen är en viktig fråga för Centerpartiet och att den kommunala barnomsorgen utökas med bland annat fritidshem och kooperativ som möjliggör fler alternativ för familjer. Inom pedagogisk omsorg ställs krav på att det ska finnas personal med utbildning eller erfarenhet så att barnens behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses, även om kraven är lägre än i förskolan.

För att utjämna livschanser och ge fler barn en bra start behöver vi en likvärdig förskola av hög kvalitet. För att kunna utöka förskolans verksamhet behövs fler förskollärare. Centerpartiet vill att kompetensutvecklingsgarantin och karriärtjänster även ska gälla för pedagoger i förskolan. Centerpartiet har vid partistämman 2019 beslutat om att verka för en karriärreform för fler förskollärare i förskolan, statsbidrag till karriärtjänster i förskolan och hur verksamhetsnära forskning kan bedrivas i förskolan. Partistyrelsen instämmer därför i denna del.

Precis som motionärerna skriver är barnskötare den största arbetsgruppen inom förskolan och det finns idag ingen nationell standard för barnskötarutbildningen. Centerpartiet har sedan tidigare tagit beslut om att underlätta för barnskötare att vidareutbilda sig till förskollärare under tiden de arbetar i förskolan. Under 2020 blev det även möjligt för barnskötare att studera upp till 90 högskolepoäng inom vidareutbildning för yrkesverksamma lärare och pedagogisk personal inom förskolan (VAL), för att nå förskollärarexamen.

För att stärka barnskötarrollen ytterligare vill Centerpartiet se ett barnskötaryft och en standardisering av grundutbildning för barnskötare. Genom att skapa en nationell standard för barnskötare kan dessutom arbetsgivare få ett tydligare kvitto på vad en barnskötare utbildning innehåller. Partistyrelsen instämmer i

motionens förslag om en skyddad titel av barnskötare, men det bör beaktas i nästa led och göras utifrån förskolans kontext.

Med tanke på den brist som råder på utbildad personal inom barnomsorgen redan idag, anser partistyrelsen att det inte är rimligt att ställa lika höga krav på pedagogisk omsorg som förskola. Däremot så är det viktigt att de som arbetar med barn har adekvat utbildning och erfarenhet och partistyrelsen instämmer därför i motionens intentioner i den delen.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet ska verka för ett barnskötarlyft.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

7.7.2 att det tas fram en nationell standard för barnskötare.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.7.1

7.8.1

7.9.1

7.9.2

7.9.3

7.10: Granskning av fristående förskolor

7.10.1 att Centerpartiet driver att alla förskolor, oavsett huvudman, ska granskas av Skolinspektionen.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om att alla förskolor oavsett huvudman ska granskas av Skolinspektionen.

Förskolor där kommunen är huvudman inspekteras idag av Skolinspektionen, men fristående förskolor inspekteras i stället av kommunen. Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att driva att även fristående förskolor ska inspekteras av Skolinspektionen för att öka likvärdigheten. Partistyrelsen föreslår därför att instämma i motionens intentioner.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.10.1

7.11: Översyn av pedagogisk omsorg

7.11.1 att främja småskaligheten i pedagogisk omsorg.

7.11.2 att verka för en översyn av ägarskap även för pedagogisk omsorg.

7.11.3 att verka för en översyn av huruvida barn med särskilda behov kan få sina behov tillgodosedda inom pedagogisk omsorg.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om att utveckla den pedagogiska omsorgen genom en översyn av ägarskap och stödet till barn med särskilda behov inom pedagogisk omsorg.

Pedagogisk omsorg är ett alternativ till förskola eller fritidshem. Verksamheten ska stimulera barns utveckling och lärande och utformas så att den förbereder barnen för fortsatt lärande. Både kommuner och fristående huvudmän kan bedriva pedagogisk omsorg. Hur verksamheten bedrivs ser olika ut. Kommunen ska systematiskt följa upp och utvärdera verksamheten.

Centerpartiet värnar valfrihet och ser att all barnomsorg ska hålla en god kvalitet och vara en trygg och pedagogisk plats för barnen. Centerpartiet har sedan flera år drivit frågan om att det ska finnas alternativ i barnomsorgen. Idag har vi en väl utbyggd god pedagogisk omsorg för barn 1–5 år. Partistyrelsen instämmer i motionens förslag om att småskaligheten i pedagogisk omsorg ska värnas då pedagogisk omsorg är ett alternativ till förskola och fritidshem och inte heller går under samma höga kvalitetskrav om förskolan. Däremot är det upp till kommunerna att göra bedömning om såväl etablering som utökning av verksamheten. Partistyrelsen anser att det därför heller inte är motiverbart att verka för en översyn av ägarskapet.

Enligt lag kan verksamheter ansöka om att få ekonomiskt bidrag för att anpassa verksamheten efter barn med särskilda behov. Det är upp till kommunen i sitt tillsynsansvar att säkerställa att verksamheten kan leva upp till de krav som finns på stöd och anpassning av verksamheten utifrån särskilda behov. Partistyrelsen instämmer med motionären om att det är viktigt att barn med särskilda behov kan få sina behov tillgodosedda.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.11.1

7.11.3

Partistämman avslog följande motioner:

7.11.2

7.12: Ett nationellt läsmål

7.12.1 att sätta ett nationellt läsmål som säger att alla barn i årskurs 3 vid slutet på läsåret ska kunna läsa.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter vikten av att kunna läsa och föreslår att ett nationellt läsmål införs för elever i årskurs 3 och motiverar det med att det är skolans grundläggande uppdrag.

Att kunna läsa, skriva och räkna är grunden för det fortsatta lärandet. Det är också grunden för ett demokratiskt samhälle. Det har under de senaste åren genomförts flera insatser för att främja ett ökat läsande och förbättrad läsförmåga. Det har också skett vissa förbättringar vad gäller barns och ungas läsförståelse jämfört med tidigare internationella mätningar som PISA och PIRLS. Det finns dock fortsatt stora utmaningar och fortsatt stora skillnader i läsförståelse när det gäller kön och socioekonomisk bakgrund. I gruppen ungdomar i åldrarna 16–25 år syns också en tydlig minskning bland de som läser på sin fritid varje vecka.

För Centerpartiet är barns och ungas läsförmåga och läslust av särskild vikt och vi ser tidiga insatser som en

viktig del i detta. Sedan 2019 gäller en läsa-skriva-räkna-garanti för tidiga stödinsatser. Syftet med garantin är att elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd ska få det så tidigt som möjligt och att stödet utformas efter varje elevs behov. Inom ramen för Januariavtalet har även en skrivelse tagits fram för insatser som kan främja barns och ungas läsning. Skrivelsen rekommenderar att ett läsråd ska inrättas med uppdrag att samla aktörerna och samordna insatserna inom det läsfrämjande arbetet. Partistyrelsen instämmer med hänvisning till ovanstående i motionens intentioner.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.12.1

7.13, 7.14, 7.15: Samverkan skolkommuner

7.13.1 att Centerpartiet arbetar för att ta fram en ekonomisk modell som gör att även våra mindre skolor kan finnas kvar och utvecklas.

7.13.2 att Centerpartiet arbetar för att lösa huvudmannafrågan så att mindre skolor, oavsett huvudman, kan köpa t.ex. b-språksundervisning av annan huvudman.

7.13.3 att Centerpartiet arbetar för en större flexibilitet då det kommer till hur man kan lösa tillgång till elevhälsa, skolbibliotek etc.

7.13.4 att Centerpartiet arbetar för att Skolverket tar fram särskilda stödmaterial och projekt kring landets små skolor.

7.14.1 att verka för en tydlig strategi för införandet av fjärr- och distansundervisning samt att placera frågan högt upp på dagordningen i skoldebatten.

7.14.2 att uppmuntra fler kommuner att starta skolor med distansundervisning alternativt lämna över på entreprenad.

7.14.3 att verka för att Skolverket ska uppdras att ta fram metodstöd och material för fjärr- och distansundervisning för alla årskurser med målet att få en mer jämlik skola för alla barn i Sverige.

7.14.4 att Centerpartiet ska verka för att läroplikt införs i Sverige istället för skolplikt.

7.15.1 att ändra Skollagen så att samverkansavtal gällande grundskola mellan kommuner kan underlättas utan att hemkommunsansvaret måste flyttas över.

7.15.2 att samverkansavtalet utgår från lagen om FN:s barnkonvention och möjliggör samarbete gällande eventuell skolskjuts.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna ger olika förslag för att förenkla huvudmannafrågan exempelvis genom ökad samverkan, större flexibilitet och bättre finansieringsmodell som även möjliggör för små skolor att utvecklas. En motionär föreslår också att läroplikt införs istället för skolplikt för att tillgodose barns rätt till utbildning på andra sätt än obligatorisk närvaro i klassrummet.

Det är centralt för Centerpartiet att inom skolpolitiken skapa förutsättningar för en mångfald av skolhuvudmän och att även små skolor, ska kunna bedriva undervisning. Det är inte minst viktigt för en livskraftig landsbygd.

Att skolpengen sätts utifrån lokala förutsättningar och behov är i grunden bra, men skillnaderna mellan kommunerna kan idag anses vara alltför stora för att skapa likvärdiga förutsättningar i skolan. Bland annat behöver transparensen öka, systemet uppvisa en viss tröghet och kommuner ges tydligare nationella riktlinjer för att säkerställa beräkningen av skolpengen. Centerpartiet tog beslut vid partistämman 2019 att finansieringssystemet ska ses över för att ge alla elever möjlighet att nå målen. Partistyrelsen instämmer därför i motionen i denna del.

Den flora av riktade statsbidrag som finns är också ett problem inom skolområdet. Mindre huvudmän söker statsbidrag i lägre utsträckning. Inom ramen för Januariavtalet har arbete pågått för att minska antalet riktade statsbidrag. Centerpartiet har även varit drivande för en regionalisering av skolmyndigheter som syftar till ökad lokal myndighetsnärvärde vilket kommer att bidra till att stödet och förståelsen för kommuners olika utmaningar runt om i landet kommer att öka. Skolverket har redan idag visst stöd angående såväl små skolor som fjärrundervisning men partistyrelsen instämmer i att det måste utvecklas.

Idag är det tillåtet att bedriva fjärrundervisning i moderna språk, modersmål, samiska i sameskolan, teckenspråk samt studiehandledning på modersmålet och integrerad samisk undervisning i grundskolan. Sedan höstterminen 2016 har det förekommit försöksverksamhet i fjärrundervisning i fler ämnen än de som skollagen tillåter. Skolverket kom hösten 2018 med en positiv utvärdering av försöket och möjligheten till fjärrundervisning utökas.

Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att fjärrundervisning ska tillåtas i alla relevanta ämnen och att kommunala och fristående skolor ska ha möjlighet att anordna fjärrundervisning på entreprenad under samma förutsättningar som statliga skolor. Genom fjärrundervisning kan kompetens delas över hela landet och lärare skulle kunna fördela sin tjänst på flera skolor utan att själva dagligen behöva åka mellan de olika skolorna. Fjärrundervisning stärker likvärdigheten, ökar kvaliteten och tillgängligheten, därför instämmer partistyrelsen i motionens intentioner i denna del.

Skolan ska redan idag utgå från den enskilde eleven och dennes förutsättningar genom den individuella studieplanen. Partistyrelsen anser att läroplanen är tydlig. Skolan inte bara ska lära ut kunskaper utan även bidra till att utveckla demokratiska medborgare. Partistyrelsen anser det därför inte motiverat att avskaffa skolplikten till förmån för läroplikten.

Centerpartiet vill se en stärkt elevhälsa och inom Januariavtalet har minimikravet för elevhälsan och likaså skolbiblioteken utretts. I dessa delar har vi arbetat för att det ska finnas ventiler utifrån ett småskolsperspektiv och kommer fortsätta driva på för det framgent, varför partistyrelsen föreslår partistämman att instämna i intentionerna.

För Centerpartiet är det uppenbart att vårt skolsystem behöver bli mer flexibelt för att små huvudmän och små skolor ska kunna etableras och utvecklas. Partistyrelsen instämmer i att regelverket behöver underlättas för att möjliggöra kommunal samverkan inom grundskola. Att små huvudmän kan samverka kring undervisning som exempelvis b-språkundervisning, skulle öka möjligheten för att fler ska verka på landsbygden.

Partistyrelsen instämmer i att huvudmannafrågan behöver lösas så att huvudmännen kan samverka på ett enklare sätt, men ser att att-satsen behöver breddas något och föreslår därför ny att-sats. Partistyrelsen instämmer i att regelverket för även skolskjutsansvaret bör kunna lättas upp för ökad samverkan.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet verkar för att underlätta samverkan mellan skolhuvudmän inom grundskolan.

att Centerpartiet verkar för ändringar i skollagen som underlättar samverkan mellan kommuner gällande grundskola och vid behov skolskjuts utan att hemkommunens ansvar påverkas.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

7.13.2 att Centerpartiet arbetar för att lösa huvudmannafrågan så att mindre skolor, oavsett huvudman, kan köpa t.ex. b-språksundervisning av annan huvudman.

7.13.4 att Centerpartiet arbetar för att Skolverket tar fram särskilda stödmaterial och projekt kring landets små skolor.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.13.3

7.14.1

7.14.3

7.15.1

7.15.2

Partistämman avslag följande motioner:

7.13.1

7.14.2

7.14.4

7.16, 7.17, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.23, 7.24, 7.25, 7.26, 7.27, 7.28: Skolval och skolpeng

7.16.1 att Centerpartiet omprövar sin skolpolitik.

7.16.2 att Centerpartiet arbetar för en jämlik skola.

7.16.3 att Centerpartiet avskaffar religiösa friskolor.

7.16.4 att Centerpartiet inte tillåter att svenska skattemedel utdelas till friskolornas ägare.

7.17.1 att Centerpartiet verkar för att kötid inte tillåts som urvalskriterium för antagning i fristående grundskolor i syfte att skapa ett likvärdigt skolval som motverkar social segregation och ger alla barn samma möjlighet att få en plats på de mer eftertraktade skolorna.

7.18.1 att Centerpartiet internt tydliggör vår politik kring negativa resultat av friskolereformen.

7.18.2 att Centerpartiet verkar för en förändring av friskolereformen för att motverka de negativa resultaten.

7.19.1 att vi skall utforma en ny företagsform för skolverksamhet, med tydliga regler om ägande, överlåtelser, redovisning mm.

7.19.2 att företags- och organisationsformen även används för skolorna som ägs av kommunen. Vi skall ha en enhetlig struktur i utformning, oavsett vem som är huvudman.

7.20.1 att arbeta för att offentlighetsprincipen skall gälla för alla privata företag som arbetar i offentligt finansierad verksamhet.

7.20.2 att det nuvarande kösystemet till friskolor ersätts med ett annat lokalt i kommunerna och där närhetsprincipen skall väga tungt.

7.21.1 att alla friskolor oavsett driftsform, existerande som nystartande skall drivas med vinstutdelningsbegränsning.

7.22.1 att Centerpartiet verkar för ett nytt resurstilldelningssystem anpassat till olika skolors storlek och behov införs inom en så snar framtid som möjligt.

7.22.2 att Centerpartiet verkar för att alternativet att ett diversifierat resurstilldelningssystem anpassat till olika skolors behov undersöks och belyses.

7.22.3 att Centerpartiet verkar för att kommuner tillåts behandla sina skolor som en koncern, där behoven tillåts styra var resurserna ska satsas.

7.22.4 att Centerpartiet stödjer förslaget att elever utan särskilda skäl endast får byta skola inför terminsstart.

7.23.1 att utreda förutsättningarna för en välfärdsgaranti.

7.24.1 att Centerpartiet verkar för att de nationella proven inom en snar framtid ska digitaliseras och till stor del bygga på en automatisk rättning. Övrig rättning ska fortsatt ske på skolorna. Likaså behöver en översyn ske över i vilka ämnen nationella prov ska genomföras och vilka delar som är väsentliga att testa.

7.24.2 att Centerpartiet verkar för att de nationella proven ska vara normerande för betygssättningen på skolnivå snarare än på elevnivå och att en åtgärdsstrappa införs för vilken Skolinspektionen ska ansvara och att Skolverket ansvarar för att adekvat stöd finns att tillgå.

7.25.1 att Centerpartiet verkar för att i Skollagen skriva fram att huvudmannen ska säkerställa resursfördelningen på skolorna med stöd av lokala tvärkompetensråd. Råden ska bestå av alla skolans professioner som tillsammans ska utveckla bedömningen av respektive skolas resurstilldelning och resursanvändning. Detta för att säkerställa att rektor och dennes personal har förutsättningar att leva upp till krav och mål i de nationella styrdokumenterna. Denna kunskap ska fungera som ett komplement till den kunskap om ekonomistyrning som finns på förvaltnings eller stabsnivå med målet att varje skola ska ha rätt budget.

7.25.2 att Centerpartiet verkar för att förändra statsbidragen så att de primärt går till skolor med låg måluppfyllelse där huvudmännen har en förbättringsplan och får äska pengar utifrån varje skolas behov.

7.25.3 att Centerpartiet verkar för att kommunerna förändrar det socioekonomiska bidraget och andra bidrag så att medlen riktas till skolor utifrån verkliga behov.

7.25.4 att Centerpartiet verkar för att Skolinspektionens inspektioner främst riktar sig mot skolor med låg måluppfyllelse och att de bidrar med stöd till skolor med svårigheter.

7.26.1 att Centerpartiet verkar för att öka enskildas och allmänhetens insyn i friskolor med mål att offentlighetsprincipen ska tillämpas i så hög grad som möjligt.

7.27.1 att Centerpartiet ska verka för att kostnader kopplade till kommunernas huvudmannans ansvar ska kunna exkluderas från beräkningen av de bidrag som hemkommunen lämnar till fristående skolor i form av grundbelopp och i vissa fall tilläggsbelopp, på samma sätt som kostnader kopplade till kommunernas myndighetsansvar redan gör, i syfte att stärka likvärdigheten mellan kommunala och fristående skolor.

7.28.1 att ett obligatoriskt aktivt skolval införs i hela landet.

7.28.2 att kommuner avkrävs ansvar att tillhandahålla tydlig och tillgänglig information om hur skolvalet går till, vad valet innebär och aktivt erbjuder till rådgivning till de familjer som önskar.

7.28.3 att skolvalet görs gemensamt för alla skolor i en av kommunen samlad funktion. I systemet ska relevant information om respektive skola och deras kvalitet finnas.

7.28.4 att staten tillhandahåller en plattform där skolvalet kan göras, men att kommunerna själva väljer hur det implementeras.

7.28.5 att varje huvudman har likvärdig tillgång till information om de elever som har sökt till deras skola.

7.28.6 att relevant information från skolvalssystemet är tillgänglig för alla huvudmän och skolor i syfte att underlätta verksamhetsplanering.

7.28.7 att skolvalet görs under en tydlig ansökningsperiod i lagom tid innan skolstart, exempelvis ett år före skolstart.

7.28.8 att skolplatser i första hand fördelas efter hur den sökande har rankat dem under ansökningsperioden samt de principer som används för att avgöra utfallet av familjernas prioriteringar i skolvalet är överblickbara och begripliga.

7.28.9 att närhetsgarantin omformuleras så att elever har rätt att gå i någon av skolorna inom rimligt avstånd, om hen inte valt och tilldelats någon annan skola.

7.28.10 att närhetsgarantin implementeras med hjälp av en mjuk kvot för närhetsprioritet.

7.28.11 att kommuner själva bestämmer vad som anses vara rimlig närhet.

7.28.12 att enbart syskonförtur och verksamhetsmässiga samband, så kallade skolspår, bortsett från närhetsgarantin, tillåts ge prioritet för antagning.

7.28.13 att det fortsatt finns möjlighet att byta skola, men att nya val som huvudprincip sker i samband med terminsstart och då genom ansökningsförfarande i linje med det ordinarie skolvalet. Ytterligare skolval ska familjen anmäla till kommunen och ange anledning.

7.28.14 att byten under terminstid ska vara möjligt med anledning av särskilda skäl, som exempelvis längre flytt, behov av särskilt stöd eller till följd av kränkande behandling eller andra sociala skäl. Ansökan görs till skolpliktsansvarig kommun som då ska ge stöd i processen.

7.28.15 att det införs en tydlig lagstiftning kring vilken information alla skolor måste dela till offentliga register och hålla gripbar för allmänheten.

7.28.16 att alla skolor åläggs att dela relevant information om sin verksamhet med myndigheterna. Bland annat bör antal elever, lärartäthet, betygsfördelning och resultat på nationella proven delas.

7.28.17 att så mycket information som möjligt om skolor görs offentlig med utgångspunkt i elevens rätt till god kvalitet i undervisningen.

7.28.18 att lämplig jämförande information om skolor även görs offentlig på samma plattform som skolvalet sker.

7.28.19 att Skolverket åläggs att följa upp skolor utifrån elevernas kunskaper och progression, samt hur väl de presterar utifrån sina socioekonomiska förutsättningar, prestation i nationella prov, samt genom att beräkna och publicera mervärdesmått för alla skolor när sådana är utvecklade.

7.28.20 att Skolinspektionens skol- och huvudmannarapporter utökas till att innehålla standardiserade mått och frågor i syfte att stärka jämförbarheten över tid och mellan skolor.

7.28.21 att Skolinspektionen stärks i sin roll och ges faktisk möjlighet att påtvinga en åtgärdstrappa för att förbättra resultaten, föreskriva nationellt stöd och i sista hand ha kapacitet och befogenhet att ta över verksamheter från huvudman i samverkan med andra skolmyndigheter.

7.28.22 att central rättning av de nationella proven införs.

7.28.23 att den centrala rättningen så långt det är möjligt är digitaliserad för ökad effektivitet, underlättad uppföljning samt ge potential att med AI stödja utveckling av bättre undervisningsmetoder för en stärkt kvalitet i skolan.

7.28.24 att betygsfördelningen i en skola över tid inte får skilja sig markant från resultaten på de nationella proven.

7.28.25 att de nationella provens utformning utreds och uppdateras för att kunna få en tydligare normerande funktion för skolornas prestation.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill se flertal åtgärder som exempelvis ett förbättrat antagningssystem, ändrade urvalsprinciper och att information tillgängliggörs för att möjliggöra ett utvecklat och stärkt skolval. Motionärerna föreslår även hur Skolverket och Skolinspektionen roll kan stärkas för att följa upp skolor i högre utsträckning. Motionärerna anser även att de negativa effekterna av friskolereformen behöver stävjas. Några motioner berör frågan om nationella proven som verktyg för en mer likvärdig betygsättning och bedömning i skolan och föreslår att de nationella proven ska digitaliseras och bygga på automatisk rättning, samt att betygen inte får skilja sig så mycket från nationella proven utan att de nationella proven ska vara normerande för betygsättningen.

Motionärerna lyfter även behovet av ett utvecklat och tydligt resursfördelningssystem för skolan. Bland annat framförs att skolpengen behöver förändras för att i större utsträckning gå till elever utifrån behov och olika förslag framförs som gör att finansieringen, enligt motionärerna, på ett bättre sätt uppfyller detta.

Alla elever har rätt till en bra utbildning, oavsett var i landet en bor, vilken bakgrund en har eller om en är flicka eller pojke. En väl fungerande för-, grund- och gymnasieskola är grunden för en högre utbildning i världsklass och

konkurrenskraftiga jobb. Alla ska ges förutsättningar att lyckas. Det är grundläggande för Centerpartiets skolpolitik. Centerpartiet vill ta ansvar för att utveckla skolan så väl nationellt som lokalt. Skolan ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Skolan måste vara jämlik och valfriheten värnas och utvecklas. Elevernas kunskapsutveckling, trygghet och välmående ska vara i fokus.

I dagsläget är Centerpartiet det parti som är den tydligaste förespråkaren av det fria skolvalet. Föräldrar och elever ska själva få bestämma vilken skola de vill och inte vill gå på. Det fria skolvalet har ökat utbudet, stärkt kvalitén och gjort att fler kan välja skola oberoende av vad deras föräldrar tjänar eller har för utbildningsbakgrund. Dåliga skolor sällas bort. Det fria skolvalet behöver försvaras och utvecklas för att fungera än bättre.

De utmaningar vi ser med dagens system är främst två. Skollagen reglerar vad som krävs för att starta upp och fortsätta bedriva verksamhet. Oseriösa huvudmän som inte lever upp till dessa krav underminerar välfärdens legitimitet. Här måste vi fortsatt ställa tydliga och hårda krav på huvudmännen. Skolinspektionens granskning och befogenheter är centrala. Det andra problemet är likvärdigheten. Boendesegregationen är den primära orsaken till segregationen i skolan. Elever med samma bakgrund går idag oftare på samma skola. Till viss del kan segregationen också förklaras av det fria skolvalet. Elever med bättre förutsättningar väljer oftare skola i grundskolan (IFAU Rapport 2014:25). Föräldrarnas utbildningsbakgrund är den avgörande faktorn för hur det går för eleverna i skolan och skolan har blivit mer segregerad vad gäller elevernas studieförutsättningar. Det fria skolvalet har dock haft en viktig roll i att möjliggöra för enskilda elever att söka sig bortom det egna bostadsområdet. För enskilda elever kan skolvalet bryta segregationen men när inte valfriheten fungerar fullt ut kan det samlat riskera att förstärka segregationen och gynna socioekonomiskt starka elever. Att tillgängliggöra och öppna upp valet för fler är avgörande om skolvalet ska svara mot dess syfte och ha den livschansutjämnande påverkan vi vill att det ska ha. En annan utmaning är att skillnaderna i resultat mellan huvudmän, skolor och även mellan elever är för stora. Likvärdigheten behöver stärkas och resursfördelningsmodellen behöver utredas och förtydligas. Genom att tydliggöra vår skolpolitik i dessa delar kan vi värna och utveckla det fria skolvalet. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner i den delen.

Vi ser att skolvalet behöver värnas och utvecklas. För det första vill partistyrelsen se att ett obligatoriskt och aktivt skolval införs genom samordnad antagning. En samordnad antagning som kommunerna ansvarar för men som ger full insyn för huvudmännen. En viktig del i det är att Skolverket och skolhuvudmän erbjuder rådgivning och gör relevant information tillgänglig för att familjer ska kunna göra ett medvetet val av skola. Likväl är det viktigt att varje skolhuvudman har likvärdig tillgång till information om de elever som har sökt till deras skola och annan relevant information från skolvalssystemet för att huvudmannen ska få planeringsförutsättningar inför skolstart. Partistyrelsen föreslår därför bifall till motionens förslag i denna del.

Partistyrelsen anser att staten bör säkerställa att det tas fram gemensamma standarder för skoldata. Partistyrelsen ser samtidigt inte att staten ska ta fram ett heltäckande system då det ökar sårbarheten och riskerar att ta lång tid att implementera. Vi vill stärka valfriheten snabbare än så och föreslår därför avslag på förslaget om att staten ska tillhandahålla en heltäckande plattform. Partistyrelsen ser att ett första steg är ett gemensamt och samordnat system på kommunal nivå.

För att tillgängliggöra skolvalet för fler vill partistyrelsen att skolvalet ska göras under en tydlig ansökningsperiod. Det ökar tydligheten för föräldrar och elever. För att även skapa bättre planeringsförutsättningar för såväl kommunala som fristående huvudmän föreslår partistyrelsen att önskemål om val görs maximalt ett år före skolstart. Skolplatser ska i första hand fördelas efter hur den sökande har rangordnat dem under ansökningsperioden och att de principer som används för att avgöra utfallet av familjernas prioriteringar i skolvalet är överblickbara, enkla och begripliga. Partistyrelsen instämmer i förslag som stämmer överens med detta.

En grundprincip enligt skollagen idag är att varje elev har rätt till en skola nära hemmet, den så kallade närhetsprincipen. Det kan finnas flera skolor i kommunen som ligger nära hemmet, så närhetsprincipen innebär inte alltid att barnet blir placerat vid den skola som ligger närmast hemmet. Partistyrelsen anser att det är rimligt att den som gjort ett aktivt val ska placeras enligt en utvecklad närhetsgaranti men om aktivt val uteblir kan eleven tilldelas annan skola utifrån mån av plats. Däremot anser partistyrelsen att en mjukknot med sociala bakgrundsfaktorer är ytterst tveksamt enligt diskrimineringsgrunder, och principerna för skolval inte får begränsas för individen beroende på dennes sociala bakgrundsfaktorer. Precis som påpekas i utredningen "En mer likvärdig skola" ska skolvalet inte konstrueras så att det förstärker segregationen, men skolhuvudmän kan heller inte ta ansvar för eller förändra de samhällsstrukturer som finns utifrån exempelvis bostadssegregationen. Därför föreslås avslag på förslag om mjuk kvot. Eftersom Sveriges skolkommuner ser geografiskt väldigt olika ut, anser partistyrelsen att det är rimligt att kommunerna själva får bestämma vad som kan anses vara rimligt närhet utifrån lokala förutsättningar och instämmer i intentionen.

Rangordning av skolor ska vara den faktor som främst avgör vilken skola en elev hamnar på, om fler elever söker

en skola än det finns platser sker ett urval. Partistyrelsen instämmer i motionärens förslag om att enbart syskonförtur och verksamhetsmässiga samband, så kallade skolspår, bortsett från närhetsgarantin, ska tillåtas ge prioritet för antagning. Rimlig närhet är förutsägbart och enkelt för föräldrar och elever. Närhetsprincipen riskerar dock att förstärka boendesegregationen som är den främsta faktorn för skolsegregationen.

Partistyrelsen anser att fristående skolor även fortsatt ska kunna använda kö som urval. Det är ett enkelt och tydligt system som även är förutsägbart för elever och föräldrar i likhet med närhetsprincipen. Systemet kan göras transparent där föräldrar har inblick i hur skolan hanterar systemet och kan följa hur antagningen hanteras. Med reformer kan även systemets nackdelar överbryggas så att alla har möjlighet att komma in på den skolan en helst önskar, oavsett kötid, plånbok eller bostadsadress. Partistyrelsen anser därför att fristående skolor ska få använda kötid med begränsad tid att ställa i kö tre år före skolstart, att det administreras i skolvalssystemet och information går till samtliga föräldrar i angiven ålder inom kommunen samt maximalt upptar 50% av platserna, varför vi föreslår ny att-sats. Partistyrelsen föreslår därför avslag på förslag att förbjuda kö som urval.

På många platser bidrar fristående skolor med möjlighet att kunna tillhandahålla lediga skolplatser inom rimlig närhet för elever som flyttar till en kommun. Partistyrelsen anser därför att hemkommunens ansvar för att ordna grundskola till alla elever breddas för att inkludera fristående skolor och föreslår ny att-sats. Det tillsammans med att extra anslag beräknas och provas från år till år samt är neutralt i förhållande till huvudmannaskap, istället för ett schablonavdrag, vore en effektivare och mer transparent lösning för att säkerställa att elever som flyttar in i kommunen kan få en plats på en skola. Skolpliktsansvaret bör därutöver bäras gemensamt och därför föreslår partistyrelsen en lagstadgad försäkring för fristående skolor för att ta höjd för eventuell nedläggning av fristående skolor. När en skola lägger ned kan idag betydande merkostnader för utomstående uppstå. En lösning vore att fristående skolor betalar in till en försäkring utefter deras risk, och en kompensation kan betalas ut till de skolor som tar över elever vid nedläggningar.

När det gäller tilldelning av medel till skolor är det kommunen som bestämmer hur mycket verksamheterna ska få av kommunens budget och det är också kommunen som avgör hur detaljerat resursfördelningssystemet till skolorna ska vara. Bidraget till enskilda huvudmän ska enligt skollagen bestå av en grundersättning och i förekommande fall tilläggsbelopp. I grundersättningen som ska utgå från kommunens genomsnittliga kostnad för den egna verksamheten, ingår bland annat undervisning, lokalkostnader, elevhälsa, administration och måltider. I tilläggsbelopp ingår kostnader för stödåtgärder, modersmålsundervisning och lovskola till enskild elev.

Över lag ser skolpengssystemet som kommunen tillämpar olika ut och valet av fördelningsmodell beror på lokala förutsättningar och behov. Partistyrelsen anser att det i grunden är bra att skolpengen sätts utifrån lokala förutsättningar och behov, men skillnaderna mellan kommunerna är alltför stora för att skapa likvärdiga förutsättningar i skolan. Och tilldelning av ökade medel leder inte automatiskt till högre kunskapsresultat. För att ge alla elever en likvärdig utbildning och möjlighet att nå målen behöver skolans finansieringssystem ses över med utgångspunkt att principen om skolpeng kvarstår. Skolpengen är en förutsättning för det fria skolvalet men dagens utformning skapar ekonomisk osäkerhet hos skolorna eftersom skolpengen försvinner direkt om elever väljer att hoppa av utbildningen. Det gör att redan budgeterade pengar för utbildningen kan försvinna. Ytterligare problem är att skolpengen inte fördelas lika beroende på om eleven väljer en kommunal eller fristående skola. I snitt får elever på fristående skolor lägre ersättning per elev än elever som går på kommunala skolor. Det beror dels på socioekonomisk fördelning av resurser, vilket är bra eftersom resurser ska gå dit de behövs som mest. Samtidigt har kommunen idag ett särskilt ansvar för elevers skolplikt, vilket inte fristående huvudmän har.

Likhetsprincipen innebär också att om en kommun exempelvis skjuter till pengar till en kommunal skola som inte bär sina egna kostnader måste kommunen kompensera fristående aktörer i kommunen. Principen är viktig för likvärdigheten, annars finns risken att fristående aktörer fryses ute genom att kommunen sänker skolpengen till så pass låg nivå att det blir svårt att bedriva verksamhet. Samtidigt kan principen och skolpengens utformning skapa problem för kommunen. För att kunna planera långsiktigt och säkerställa att skolans verksamhet bär sig ekonomiskt kan kommuner känna sig tvungna att centralisera och skapa stora skolenheter. Hälften av Sveriges skolor har under 200 elever, en fjärdedel har under 100 elever. Men dagens regelverk förutsätter i praktiken ofta större enheter.

Centerpartiet står bakom skolpengen som princip, men att så väl fristående som kommunala huvudmän känner sig förfördelade tyder på behov av bredare utredning. Centerpartiet har vid stämman 2019 tagit beslut om att finansieringssystemet behöver ses över för att ge alla elever en likvärdig utbildning där alla ges möjlighet att nå målen. I stämmoprogrammet står även att kommuner behöver ges tydligare nationella riktlinjer för att säkerställa beräkningen av skolpengen, och partistyrelsen anser fortfarande att det är angeläget. Partistyrelsen är dock kritisk till förslag att sänka skolpeng på grund av huvudmannaskap då det frångår likhetsprincipen. Skolpengen måste ta utgångspunkt i elevernas behov och bör fördelas mer utifrån eleverns behov. Partistyrelsen föreslår därför avslag på de förslagen. En grundprincip måste även vara att resursfördelningen behöver vara transparent och förutsägbart, oavsett modell, så att det skapas planeringsförutsättningar för såväl kommunala som fristående

huvudmän. Modellen behöver även ta hänsyn till skolors storlek och behov så att även små skolor, inte minst på landsbygden, ska kunna utvecklas. Kommuner behöver även kompenseras för de kostnader som kommunens övergripande skolansvar innebär. Partistyrelsen instämmer i förslagen i denna del.

Utredningen för Likvärdig skola (SOU 2020:28) tar frågan upp om att skolbyte ska göras i samband med terminsstart och inte under pågående termin om det inte finns särskilda skäl för det. Utredningen föreslår att Skolverket ska besluta om vad särskilda skäl innebär. En motionär belyser detta utifrån ett småskoleperspektiv och menar att skolbyte under pågående termin blir extra kännbart ekonomiskt för små enheter. Utifrån ett elevperspektiv kan skolbyten under pågående termin påverka skolresultatet negativt, enligt flertal studier. Upprepade skolbyten kan också vara indikation på en otrugg hemmiljö. Därför är det viktigt att kommunen följer upp upprepade skolbyten. Partistyrelsen instämmer i att huvudprincipen ska vara att skolbyten sker i samband med terminsstart men ser samtidigt fortsatt behov av att skolbyte ska kunna göras under pågående termin på grund av särskilda skäl. Det ska alltid vara möjligt att genomföra skolbyte exempelvis på grund av mobbing, utsatthet för brott eller flytt. Partistyrelsen instämmer i att endast barn med särskilda skäl ska kunna byta skola under terminens gång men vill betona elevperspektivet i detta och föreslår därför ny att-sats. Partistyrelsen anser att det måste vara upp till varje kommun att utifrån lokala förutsättningar fatta beslut om vilka särskilda skäl som är rimliga för ett skolbyte under pågående termin.

Inom dagens finansieringssystem finns det relativt stora möjligheter att kompensera skolor med särskilda behov (exempelvis glesbygdsskolor) genom omfördelning av medel eller riktade tillskott. Kommunen kan i princip behandla kommunala skolor som en koncern genom att till exempel ha "utjämningsystem" mellan de kommunala skolorna och ge ett glesbygdsbidrag till en kommunal skola som bekostas av att övriga kommunala skolor som då får lite mindre än genomsnittet per elev. Det är också vanligt att kommuner omfördelar en del av grundersättningen utifrån ett så kallat strukturbidrag som innebär att medlen till skolan differentieras baseras på skolans elevsammansättning. Partistyrelsen anser dock att regelverket behöver förtydligas och bli mer transparent genom tydligare krav på redovisning av beräkningar samt kommunerna ges bättre stöd. Hur huvudmannen säkerställer att resursfördelningen sker utifrån elevernas behov, om det sker med ett lokalt tvärkompetensråd, dialog med andra huvudmän eller på annat sätt, är upp till huvudmannen själv att avgöra. Partistyrelsen föreslår därför avslag på förslag om tvärkompetensråd.

Ytterligare en faktor för skolans ekonomiska förutsättningar den statliga styrningen som sker genom en flora av riktade statsbidrag inom skolområdet och det medför problem. Mindre huvudmän söker statsbidragen i lägre utsträckning och det kräver enorma resurser för huvudmännen att söka ett stort antal bidrag för att få finansiering för sin verksamhet. Centerpartiet tog beslut vid stämman 2019 att arbeta för att de riktade statsbidragen ska minska och istället införa ett generellt bidrag öronmärkt för skolan där resurser är fördelade efter behov. Inom ramen för Januariavtalet har arbete pågått för att minska antalet statsbidrag. Skolor med låg måluppfyllelse får ofta ökade medel inom ramen för skolpengen på kommunal nivå och det finns även särskilda statsbidrag. Inom ramen för den regelbundna tillsynen prioriterar Skolinspektionen idag de skolor där risken är hög att elever inte får den utbildning som de har rätt till. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö där alla når minst godkänt i alla ämnen. Partistyrelsen instämmer i dessa delar av motionen.

Nyligen ändrade Statistiska Centralbyrån sin syn på sekretessfrågor och beslutade att de inte längre kunde dela viss skolstatistik öppet. För Centerpartiet är det självklart att skolhuvudmän – oavsett om de är fristående eller kommunala – ska vara skyldiga att leverera statistikuppgifter, all relevant information som funnits tillgänglig fram till nu, och att det ska redovisas på skolnivå. Det är helt avgörande att information tillgängliggörs så att elever och föräldrar kan välja skola och skolmyndigheter kan fullfölja sina uppdrag. Centerpartiet är kritiska till att offentlighetsprincipen ska gälla fristående skolor eftersom det är ett juridiskt komplicerat system med stora administrativa kostnader som slår särskilt hårt mot små friskolor utan stora administrativa resurser. Om någon vill begära ut en handling måste det hanteras skyndsamt och kräver administrativa resurser, vilket i sin tur gör att resurser tas från skolans kärnuppdrag. Det riskerar att i realiteten hota kvaliteten och valfriheten, därför föreslår partistyrelsen avslag på förslagen om att införa offentlighetsprincipen. Centerpartiet har drivit på för att både en tillfällig och permanent lösning ska komma till stånd som säkerställer att alla skolor åläggs att dela relevant information om sin verksamhet. Information som kan underlätta val av skola och stärka skolans kvalitetsutveckling ska redovisas och också finnas öppen och tillgänglig för allmänheten. Partistyrelsen instämmer i motionens förslag i denna del. Partistyrelsen vill även se att bland annat skolgårdars storlek blir tillgänglig information, eftersom elevers tillgång till en skolgård är positivt för återhämtning mellan lektioner och främjande av fysisk aktivitet under skoldagen, och föreslår därför ny att-sats.

Partistyrelsen föreslog vid partistämman 2019 att ålägga Skolverket att följa upp skolor utifrån elevernas kunskaper och progression, hur väl de presterar utifrån sina socioekonomiska förutsättningar, prestation i nationella prov, samt genom att beräkna och publicera mervärdesmått för alla skolor när sådana är utvecklade. Vi ser det som en viktig del i arbetet för att säkerställa en skola av hög kvalitet, och föreslår därför bifall på förslaget.

Partistyrelsen vill betona att konkurrensen mellan skolor ska ske utifrån kvalitet. Betygsinflationen ska stävjas med centralt rättade nationella prov och bättre verktyg för Skolinspektionen att följa upp det. Det behövs förutom tillgänglig statistik, högre krav på huvudmännen att bidra till fler behöriga lärare och bättre verktyg för Skolinspektionen att agera mot skolor med många obehöriga. I arbetet med att skapa trygghet och studiero måste Skolinspektionen bättre följa upp de skolor där det brister och skolmyndigheterna ska tidigt agera för att stötta rektorer och lärare på dessa skolor. Inom ramen för Januariavtalet har arbete påbörjats för att stärka Skolinspektionens uppföljningsansvar för att stödja kvalitetsarbetet i skolor och kommuner genom så kallade nationella kvalitetsindikatorer, därför instämmer partistyrelsen i intentionerna i att Skolinspektionens skol- och huvudmannarapporter utökas. Partistyrelsen instämmer i motionärens förslag i att stärka Skolinspektionens roll och möjlighet att påtvinga åtgärdstrappa för att förbättra resultat. Inom ramen för Januariavtalet har en utredning presenterats för att öka möjligheterna för Skolinspektionen att stänga skolor med stora brister så väl fristående som kommunala. Centerpartiet ser det som angeläget att det genomförs så att skolor med återkommande brister lättare kan stängas. Däremot kan inte staten ta över driften av privata företag enligt lag och partistyrelsen föreslår därför avslag på förslaget.

I grundskolan genomförs nationella prov i årskurs 3, 6 och 9. Nationella prov finns också i gymnasiet, Komvux på gymnasial nivå och svenska för invandrare, SFI. De nationella proven är ett stöd för en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning av en elevs kunskaper.

Betygsinflationen är ett problem för skolväsendet idag. Att elevers betyg skiljer sig allt för mycket från resultatet på de nationella proven är problematiskt. Centerpartiet tog beslut vid stämman 2019 om att nationella prov görs digitala och rättas externt, som ett led i att stärka likvärdighet och rättssäkerhet samt lätta på lärarnas arbetsbörda. Det tillsammans med flera andra åtgärder ser Centerpartiet som viktigt för att stärka likvärdigheten och undvika betygsinflationen. Lärarna ska även ges det bedömningsstöd de behöver för att betygen ska vara rättvisa och likvärdiga i hela landet.

Att de nationella proven ska digitaliseras och automaträttas har Centerpartiet drivit på för, bland annat inom ramen för Januariavtalet, men vi vill även se att central rättning ska göras av andra provdelar i den mån det är möjligt. Det minskar administrationen för lärare. Partistyrelsen instämmer i att de nationella provens utformning behöver utredas, vilket Centerpartiet har drivit på för inom ramen för Januariavtalet. Centerpartiet vill även se nationella kunskapsmätningar, så att vi bättre kan följa utvecklingen i svensk skola över tid. Partistyrelsen anser även att de nationella proven ska vara normerande för betygssättning på skolnivå och att betygen inte får skilja sig markant från resultaten på de nationella proven på skolnivå, vilket vi föreslog vid partistämman 2019. Partistyrelsen instämmer i motionens förslag men vill förtydliga ytterligare och föreslår därför ny att-sats.

Sedan 1 januari 2019 ställs särskilda krav på ägar- och ledningskretsen samt på ekonomiska förutsättningar för en fristående skola. Bestämmelserna förtydligar kravet på att huvudmannen har ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamhet enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten, både vid tillståndsprövning samt att de fortlöpande är uppfyllda. Om huvudmannen ingår i en koncern beaktas även koncernens ekonomi. Ägar- och ledningsprövningen innebär även att det ställs krav på erfarenhet av eller på annat sätt förvärvat insikt som gäller för skolverksamheten samt lämplighet att bedriva denna. Kraven omfattar ägare med ett väsentligt inflytande, ledning och även andra som har ett bestämmande inflytande i huvudmannens verksamhet. Skolinspektionen har i och med detta verktyg för att stänga skolor som inte anses lämpliga, vilket är en viktig del i att säkerställa seriösa aktörer. Partistyrelsen anser dock att det kan finnas skäl för att stärka ägar- och ledningsprövningen ytterligare för att exempelvis hindra påverkan från tredje part och föreslår därför ny att-sats.

Vinster i välfärden är en ständigt aktuell fråga. Centerpartiets ställning i vinstfrågan är tydlig. Att förbjuda vinster skulle kraftigt minska valfriheten av fristående skolor, som är öppna för alla elever att söka sig till. Men vinst ska inte ske på en enda elevs bekostnad. Skolans främsta syfte ska alltid vara att ge elever tillräckligt med kunskap. Om en förälder eller elev inte är nöjd, riskerar ägaren att de väljer en annan aktör. Konkurrensen, valfriheten och möjligheten till vinst - i kombination med hårda kvalitetskrav och ägar- och ledningsprövning - gör att den som driver en fristående skola måste leverera bra kvalitet för att behålla elever. Det är det som blir "välfärdsgaranti". Vinster möjliggör för fristående skolor att kunna återinvestera och utveckla verksamheten, anställa fler och skapa en buffert för framtiden. Vinst kan användas till återinvesteringar eller till att ersätta den eller de som investerat i företaget. Partistyrelsen föreslår därför avslag på förslagen om vinstförbud, vinstudelningsbegränsning och välfärdsgaranti.

Inom ramen för Januariavtalet har förslag om etableringsstopp för fristående grund- och gymnasieskolor med konfessionell inriktning utretts. Centerpartiets hållning har varit och är fortsatt att alla huvudmän ska leva upp till styrdokumentet och visa goda resultat för att få bedriva skolverksamhet, och att befintliga skolor som lever upp till höga kvalitetskrav ska kunna utvecklas. Därför föreslår partistyrelsen avslag på förslag om att avskaffa religiösa friskolor. För Centerpartiet är det oacceptabelt med skolor som vill radikaliserar elever. Vi måste vara tydliga med att skolan ska präglas av allas lika värde och vara en plats för inläring och trygghet. För att säkerställa det är Skolinspektionens möjlighet att snabbt kunna stänga ner skolor, en viktig del.

Enligt skollagen får enskilda fysiska eller juridiska personer driva fristående skola. Det absolut vanligaste är ändå att en juridisk person gör det, det vill säga organisationer av olika slag, t.ex. de olika förenings- och företagsformer som finns som ekonomisk eller ideell förening, handelsbolag, aktiebolag eller stiftelse. En motionär föreslår ny företagsform för att bland annat säkerställa tydliga regler för ägande, överlåtelser och redovisning samt att en ny företagsform även ska vara möjlig för kommuner att äga. Partistyrelsen ser inte att en ny företagsform är nödvändig då det idag finns olika möjlighet att bedriva skola. Däremot finns det skäl att se över hur vi säkrar seriösa aktörer ytterligare inom ramen för bland annat ägar- och ledningsprövningen. Partistyrelsen föreslår därför avslag på förslaget om ny företagsform.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet verkar för att utreda ett nytt resursfördelningssystem med fokus på elevernas behov, höga mål om kunskapsinhämtning, likvärdighet och högt ställda kvalitetskrav. Utgångspunkten ska vara att systemet blir mer transparent och förutsägbart för såväl kommunala som fristående huvudmän och ta hänsyn till skolors olika förutsättningar, så som exempelvis storlek. Systemet ska också ta hänsyn till kommunens uppdrag som ansvarig för att garantera att alla barn får den utbildning som de har rätt till.

att Centerpartiet verkar för att skolor som inte uppfyller uppställda kvalitetskrav och regelverk ska kunna stängas snabbare än idag.

att alla skolor åläggs att dela relevant information om sin verksamhet med myndigheterna, i syfte att dessa ska bli offentliga och lättillgängliga för alla. Bland annat bör antal elever, lärartäthet, betygsfördelning, resultat på nationella proven och offentlig finansiell information om omsättning och utdelning av överskott avkrävas.

att enbart syskonförtur och verksamhetsmässiga samband, så kallade skolspår, bortsett från närhetsgarantin, tillåts ge prioritet för antagning till skolan. För fristående skolor får även kötid användas med begränsad tid att ställa i kö tre år före skolstart, att information går till samtliga vårdnadshavare till barn i angiven ålder inom kommunen samt maximalt upptar 50% av platserna.

att Centerpartiet verkar för att Skolinspektionen får i uppdrag att granska de skolor där betygen markant skiljer sig från resultaten på de nationella proven på skolnivå.

att stärka arbetet med att säkerställa seriösa aktörer inom skolan.

att Centerpartiet ska verka för att skolbyte under terminstid endast sker med anledning av särskilda skäl för att inte påverka elevers studieresultat negativt.

att Centerpartiet ska verka för att hemkommunens ansvar för att ordna grundskola till alla elever breddas för att inkludera även fristående skolor.

att central rättning och sambedomning av prov ska göras så långt det är möjligt för att stärka likvärdig bedömning.

att Centerpartiet verkar för att utreda resursfördelningssystemet med fokus på elevernas behov och skolors olika förutsättningar. Utgångspunkten ska vara att systemet blir mer transparent och förutsägbart för såväl kommunala som fristående huvudmän.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

7.28.1 att ett obligatoriskt aktivt skolval införs i hela landet.

7.28.2 att kommuner avkrävs ansvar att tillhandahålla tydlig och tillgänglig information om hur skolvalet går till, vad valet innebär och aktivt erbjuder till rådgivning till de familjer som önskar.

7.28.3 att skolvalet görs gemensamt för alla skolor i en av kommunen samlad funktion. I systemet ska relevant information om respektive skola och deras kvalitet finnas.

7.28.5 att varje huvudman har likvärdig tillgång till information om de elever som har sökt till deras skola.

7.28.6 att relevant information från skolvalssystemet är tillgänglig för alla huvudmän och skolor i syfte att underlätta verksamhetsplanering.

7.28.9 att närhetsgarantin omformuleras så att elever har rätt att gå i någon av skolorna inom rimligt avstånd, om hen inte valt och tilldelats någon annan skola.

7.28.19 att Skolverket åläggs att följa upp skolor utifrån elevernas kunskaper och progression, samt hur väl de presterar utifrån sina socioekonomiska förutsättningar, prestation i nationella prov, samt genom att beräkna och publicera mervärdesmått för alla skolor när sådana är utvecklade.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.16.2

7.18.1

7.18.2

7.22.3

7.22.4

7.23.1

7.25.3

7.25.4

7.28.8

7.28.13

7.28.14

7.28.15

7.28.17

7.28.18

7.28.20

7.28.22

7.28.23

7.28.24

7.28.25

Partistämman avslog följande motioner:

7.16.1

7.16.3

7.16.4

7.17.1

7.19.1

7.19.2

7.20.1

7.20.2

7.21.1

7.22.1

7.22.2

7.24.1

7.24.2

7.25.1

7.25.2

7.26.1

7.27.1

7.28.4

7.28.7

7.28.10

7.28.11

7.28.12

7.28.16

7.28.21

7.29, 7.30: Läroplikt

7.29.1 att Centerpartiet ska verka för att sekulära och religiösa livsåskådningar ska likabehandlas, såsom trosuppfattningar och övertygelser, när det gäller skolor, fritidshem och pedagogisk omsorg.

7.29.2 att Centerpartiet ska verka för att andlig utveckling och existentiell hälsa skrivs in i de första två kapitlen i läroplanen för grundskola, fritidshem och förskoleklass.

7.29.3 att Centerpartiet verkar för att ersätta skolplikt med läro- eller undervisningsplikt, inkluderande möjligheter till hemundervisning, åtminstone för elever med NPF.

7.29.4 att Centerpartiet ska verka för ett större innehållsligt frirum för huvudmän och profession när det gäller undervisning i grundskola och fritidshem.

7.29.5 att Centerpartiet ska verka för att familjers rätt till att välja skola utifrån religion eller annan trosuppfattning ska grundlagsfästas.

7.30.1 att Centerpartiet verkar för att utreda införandet av en läroplikt efter finländsk modell.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill att Centerpartiet verka för införande av läroplikt och motiverar det med att utbildningen i Sverige behöver bli mer anpassad utifrån individuell utveckling och föräldrars rätt att välja skola. En motionär tar även upp aspekten av regionsfriheten och föräldrars rätt att fostra sina barn utifrån religion och vill att Centerpartiet bör verka för att erkänna religion som något familjer får leva fullt ut efter.

Grundläggande för undervisningen i svensk skola är att den ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Enligt skollagen ska skolan ge elever kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa. Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning. Utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

För Centerpartiet är det viktigt att det inte råder någon oklarhet såväl vid skolval om en skola har konfessionell inriktning, som för eleverna under skoldagen när religiösa inslag äger rum, för att värna frivilligheten att delta. Inom ramen för Januariavtalet har förslag om etableringsstopp för fristående grund- och gymnasieskolor med konfessionell inriktning utretts. Vi måste vara tydliga med att skolan ska präglas av allas lika värde och vara en plats för inlärning och trygghet. Centerpartiets hållning är att alla huvudmän ska leva upp till styrdokumentet och visa goda resultat för att få bedriva skolverksamhet, och att befintliga skolor som lever upp till höga kvalitetskrav kan utvecklas. Därför föreslår partistyrelsen avslag på förslagen om utökad frihet för huvudmännen om innehåll i undervisning. Partistyrelsen instämmer i att sekulära och religiösa livsåskådningar ska likabehandlas, men principen om i skollagen om en utbildning utan religiösa inslag är en grundbult i svenskt utbildningssystem. Partistyrelsen föreslår avslag på förslaget om att andlig utveckling och existentiell hälsa skrivs in i Läroplanen och att val av skola utifrån religion ska grundlagsfästas.

Svensk skola har, jämfört med andra länder, genomgått en rad stora reformer de senaste åren för att stärka elevers möjlighet till en god och likvärdig utbildning. Inom ramen för Januariavtalet har reformer genomförts i syfte att förstärka undervisningen ytterligare utifrån elevernas olika förutsättningar. Det handlar till exempel både om insatser för att stärka och reformera lärarutbildningen och tidigare insatser för att öka kunskapsresultaten och ge stöd utifrån elevers behov. Här har steg tagits i rätt riktning men mer behövs och Centerpartiet kommer fortsätta driva på för att stärka det arbetet. Reformerna är nödvändiga men vi behöver även ge skolan tid att invänta effekterna av dessa reformer.

Partistyrelsen anser att läroplanen är tydlig. Skolan ska redan idag utgå från den enskilde eleven och dennes förutsättningar genom den individuella studieplanen. Skolan inte bara ska lära ut kunskaper utan även bidra till att utveckla demokratiska medborgare. Partistyrelsen anser det därför inte motiverat att avskaffa skolplikten till förmån för läroplikten.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.29.1

Partistämman avslög följande motioner:

7.29.2

7.29.3

7.29.4

7.29.5

7.31, 7.32: Konfessionella skolor

7.31.1 att inte tillåta några nya skolor med konfessionell inriktning.

7.31.2 att existerande skolor med konfessionell inriktning skall övergå till att bli sekulära inom ett år, för att under den tiden ha möjlighet att flytta ut sina konfessionella inslag till andra verksamheter utanför skolan.

7.32.1 att Centerpartiet ska verka för att ta bort undantaget där fristående skolor, förskolor och fritidshem får ha konfessionell utbildning utanför lektionstid.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill se ett förbud mot såväl existerande som nyetableringar av konfessionella friskolor. De motiverar förbudet med att barns faktiska möjlighet till religionsfrihet idag inskränks. En av motionerna vill även att Centerpartiet ska ta bort undantaget om konfessionell utbildning utanför lektionstid för såväl fristående skolor som förskolor och fritidshem, då det enligt motionären kan leda till segregation.

Konfessionella skolor har en lång tradition av att bedriva utbildning i Sverige och har stöd i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna. Där ges föräldrarna rätt att försäkra sina barn en uppfostran och undervisning som överensstämmer med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse. Grundskolor med konfessionell inriktning skiljer sig mycket åt sinsemellan vad gäller både storlek, elevsammansättning, andelen behöriga lärare och elevernas skolresultat. Den stora majoriteten av Sveriges konfessionella skolor är kristna. Skolans ordinarie utbildning och undervisning ska vara icke-konfessionell. Det innebär att det inte får finnas religiösa inslag. Däremot är det tillåtet att inom ramen för religionsundervisningen besöka olika religiösa lokaler likt kyrka, moské eller synagoga och är även tillåtet att ha avslutning eller samling i kyrkan om tonvikten ligger på traditioner, högtidlighet och den gemensamma samvaron. För konfessionella fristående skolor med en religiös inriktning är det tillåtet med religiösa inslag i utbildningen. Det kan exempelvis handla om morgonbön, tackbön vid måltid eller religiösa symboler i skollokalerna. De religiösa inslagen får inte vara tvingande utan ska vara frivilliga för eleverna och får inte förekomma i den ordinarie undervisningen.

Den svenska läroplanen och dess värdegrund ska gälla och all utbildning och vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Demokratiska värderingar ska genomsyra våra skolor och vi har förståelse för den oro som kan finnas. Men i grunden handlar det om att elever och föräldrar ska kunna välja den skola som passar just dem. Vi är därför positiva till det fria skolvalet. Den ökade konkurrensen har lett till att kvaliteten överlag har höjts i skolan. Precis som med andra kommunala och fristående skolor finns det konfessionella skolor som presterar på topp och de som har problem och underpresterar. Dåliga skolor kan vi aldrig acceptera, oavsett huvudman. Vid de tillfällen skolan brister i sin kvalitet ska det leda till tydliga konsekvenser. Lagar och ordningar ska följas och är det allvarliga brister ska skolan stänga.

För Centerpartiet är det viktigt att det inte råder någon oklarhet såväl vid skolval om en skola har konfessionell inriktning, som för eleverna under skoldagen när religiösa inslag äger rum, för att värna frivilligheten att delta. Vi måste vara tydliga med att skolan ska präglas av allas lika värde och vara en plats för inlärning och trygghet. Inom ramen för Januariavtalet har förslaget om etableringsstopp för fristående grund- och gymnasieskolor med konfessionell inriktning utretts.

Centerpartiets hållning har varit och är fortsatt att alla huvudmän ska leva upp till styrdokumentet och visa goda resultat för att få bedriva skolverksamhet, och att befintliga skolor som lever upp till höga kvalitetskrav ska kunna utvecklas. Utredningen om etableringsstopp visar tydligt att det fordrar ett legitimt syfte och måste beaktas med hänsyn till såväl religionsfriheten som Europakonventionens skydd för de mänskliga rättigheterna.

Enligt Europakonventionen får endast fri- och rättigheterna begränsas genom stöd i lag, om det är nödvändigt i ett demokratiskt samhälle och för att skydda de intressen som anges i varje artikel. En central del av näringsfriheten är likhetsprincipen. Den innebär att alla ska ha möjlighet att konkurrera på lika villkor under förutsättning att de i övrigt uppfyller de krav som kan ställas på t.ex. kompetens.

Centerpartiet tog beslut vid stämman 2019 för att verka för ett etableringsstopp och partistyrelsen instämmer därför i intentionerna. Partistyrelsen anser dock att befintliga skolor med konfessionell inriktning som lever upp till höga kvalitetskrav ska kunna utvecklas. Därför föreslår partistyrelsen att förslaget om att tvinga existerande

skolor med konfessionell inriktning att övergå till sekulära skolor avslås.

Motionären föreslår även att vi ska verka för att förbjuda fristående förskolor, skolor och fritidshem att ha konfessionell utbildning även utanför lektionstid. Partistyrelsen anser att det skulle innebära ett alltför stort ingripande av religionsfriheten, varför partistyrelsen föreslår att förslaget avslås.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet ställer krav på en ökad insyn och förbättrad inspektion av de skolor som utöver undervisningen i enlighet med skollagen erbjuder konfessionella inslag i icke-obligatorisk kompletterande utbildning.

att Centerpartiet tillser att ett eventuellt förbud mot nyetablering, utökning av konfessionella friskolor eller krav på att samtligas verksamhet upphör inte resulterar i att hemskolning införs som rättighet så att barn helt kan undantas från att delta i svensk skolundervisning i enlighet med skollagen.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.31.1

Partistämman avslog följande motioner:

7.31.2

7.32.1

7.33: Hijab i skolan

7.33.1 att inte hijab är ett plagg som får bäras i för- eller grundskola.

7.33.2 att inga stora/dominerande religiösa eller politiska symboler skall vara tillåtna i kommunens skola.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären anser att hijab är ett uttryck för ett flick- och kvinnoförtryckande verktyg som inte har någon plats i svenska skolor och vill därför att hijab förbjuds i för- och grundskola samt att inga religiösa eller politiska symboler ska vara tillåtna att bäras i kommunens skolor.

Centerpartiet vill att barn ska få vara barn, att de ska kunna leka obehindrat och följa skolplanen. Vi ser tendenser bland partier att vilja reglera kvinnors och flickors rätt att bära hijab, något vi tror är fel väg att gå, även om det görs med argumentet att det är ett sätt att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Det är förfärligt att det finns flickor som blir tvingade eller känner sig pressade att täcka sig, men vi vill inte hindra flickor som vill ha slöja från att ha det. Hijab är inte problemet i sig, utan förtrycket som eventuellt ligger bakom.

Barn och unga har rätt att leva ett tryggt och fritt liv utan tvång, våld och förtryck. Det är en av vår tids största frihetsfråga. Inom ramen för Januariavtalet har Centerpartiet tillsammans med regeringen och Liberalerna drivit på för både strängare straff och mer kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck. Att säkerställa kunskap och kompetens om hedersförtryck i till exempel skola och socialtjänst är en viktig del i detta, som även Centerpartiet driver sedan tidigare.

Såväl individens rätt till sin egen kropp som principen om en religiöst obunden stat, är viktiga principer som Centerpartiet värnar om. Historiskt sett har människor velat kontrollera flickors och kvinnors klädsel, men partistyrelsen tycker att flickor och kvinnor själva måste få bestämma hur de ska klä sig och föreslår därför avslag på motionen.

Det är dock viktigt att en hijab inte hindrar flickor att fullfölja läroplanen och att den inte hindrar dem från att vara med på exempelvis idrotten. Misstankar om att barn tvingas bära hijab och därigenom utsätts för förtryck ska hanteras inom ramen för skolans anmälningsplikt för orosanmälan.

Partistämman avslag följande motioner:

7.33.1

7.33.2

7.34, 7.35: Jämställdhetsarbete i skolan

7.34.1 att grundskolans sex- och relationskunskap införs som ett enskilt och obligatoriskt ämne och även ska beröra pornografi kopplat till jämställdhet, hälsa, normer och allas lika rätt och värde.

7.34.2 att förekomsten av sexuella övergrepp och sexuella trakasserier i skolan ska kartläggas.

7.34.3 att Skolinspektionen ska kunna ålägga vite och därefter stänga ned skolor som undergräver demokratiska principer, jämställdhet och mänskliga rättigheter samt skolor som underlåter att agera mot sexuella trakasserier.

7.34.4 att Skolinspektionen tar fram en handlingsplan för hur skolan ska agera mot sexuella trakasserier och övergrepp och en "visselblåsarfunktion" som alla huvudmän i sin tur ska införa, samt årligen redovisar antalet anmälningar offentligt.

7.34.5 att det ska bli lättare att flytta elever som utsatt andra elever för sexuella trakasserier eller övergrepp.

7.34.6 att elev- och ungdomshälsan ska stärkas och att psykisk hälsa ska ingå i idrott- och hälsa samt sex- och relationsundervisningen.

7.34.7 att idrottsrörelsen ska skapa förutsättningar för en jämställd fysisk aktivitetsnivå bland elever.

7.34.8 att vikten av ett tydligt, förebyggande värdegrundsarbete i skolorna, i såväl offline- som onlinemiljöer, synliggörs.

7.35.1 att det införs ett normkritiskt förhållningssätt i skola (läroplan), förskola (läroplan) och idrottsföreningar (som krav för statliga medel/bidrag) kopplat till destruktiva maskulinitetsnormer och dess skadeverkningar.

7.35.2 att barn i Sverige ska ha en trygg internetmiljö med statligt finansierat porrfilter och utan risk för olika typer av övergrepp som grooming och sugardating.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna lyfter frågor om maskulinitetsnormer och behovet av ett normkritiskt förhållningssätt för att på ett tidigt stadium motverka bland annat våld i nära relation och sexuellt våld, inklusive sexköp. Motionärerna lyfter även hur skola och föreningsliv kan bidra till jämställd fysisk aktivitet.

Det är viktigt att på ett så tidigt stadium som möjligt arbeta för att motverka våld i nära relationer och sexuellt våld. Skolan har ett brett jämställdhetsuppdrag som återfinns såväl i skollagens inledande bestämmelser (1 kap. 5 § skollagen) som i läroplanerna för skolväsendets samtliga skolformer.

Centerpartiet har, från stämman 2017 beslut på att driva på för att en förbättrad, moderniserad och likvärdig sexualundervisning införs i skolan, med tydligare styrdokument som garanterar att samtal förs om normer, attityder, alla människors lika värde, aktuell lagstiftning samt pornografins påverkan. Centerpartiet har tillsammans med regeringen och Liberalerna stärkt läroplanen inom sex- och relationsundervisningen med fokus på samtycke, hedersrelaterat våld och förtryck och relationer. Centerpartiet har sedan tidigare stämmobeslut på

att ämnet ska bli obligatoriskt på lärarutbildningen, vilket nu har genomförts i Januariavtalet. Det är dock ett stort ingrepp att utöka läroplanen, dagens innehåll är nog avvägt. Genom att införa sex- och relationer som enskilt ämne kan viktiga perspektiv gå förlorade och det finns en risk att skolor lägger mindre energi på att integrera ämnet i övrig skolverksamhet. Partistyrelsen anser därför att ämnet även fortsättningsvis ska vara integrerat, och föreslår avslag på den delen i motionen.

Centerpartiet har sedan tidigare stämmobeslut på att elevhälsan ska stärkas. Likaså har vi stämmobeslut på att införa livskunskap i skolan inom ämnet idrott och hälsa för att fler så tidigt som möjligt ska få verktyg att hantera sitt psykiska mående. Vi vill även se att huvudmännen blir bättre på att arbeta förebyggande och att det arbetet följs upp bättre. Partistyrelsen instämmer i intentionerna i denna del.

Idrott är bra för både det fysiska och psykiska välbefinnandet och det är därför viktigt att bland annat ta reda på varför flickor slutar idrotta tidigare så att effektiva åtgärder kan sättas in. Centerpartiet vill att en utredning görs som tar fram förslag på lösningar för dessa utmaningar så att Riksidrottsförbundet kan få ett tydligare uppdrag för att uppnå jämställdhet inom svensk idrott. Då behöver bland annat fördelningen av bidrag och anläggningsinvesteringar ses över ur ett jämställdhetsperspektiv. Idrottsrörelsen har inte ett ansvar för elevers fysiska aktivitet men Centerpartiet står bakom vikten av jämställd fysisk aktivitet både i skolan och på fritiden för barn och unga. Partistyrelsen anser att det är önskvärt att exempelvis idrottsföreningar kan bidra till jämställdhet och instämmer därför i intentionerna i den delen.

Enligt Skollagen ska varje skolenhet ha ordningsregler som tas fram tillsammans med eleverna. Det lägger grunden för en trygg skolmiljö. Uppföljning sker bland annat inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Inom Januariavtalet har förslag beretts för en nationell plan för trygghet och studiero. Det syftar delvis till att förstärka det förebyggande arbetet ytterligare. Om riksdagen beslutar att godkänna förslaget innebär det bland annat att det ska bli lättare att flytta elever som stör ordningen eller utsätter andra elever för kränkningar. Även skolans förebyggande för tryggare offline- som onlinemiljöer stärks i och med planen. Ett arbete för att motverka kränkningar på nätet bör ske integrerat med skolans övriga arbete mot kränkningar. Partistyrelsen instämmer därför i den delen.

En trygg internetmiljö är en angelägen fråga. Centerpartiet har varit tydliga med att vi vill införa porrfilter i datorerna på landets samtliga förskolor och skolor. Det är nu många kommuner som också gjort så. Vid stämman 2017, tog Centerpartiet tydlig ställning för att konsumenter ska ha möjlighet att på ett enkelt sätt aktivt kunna välja att addera ett filter mot visst innehåll på internet, till exempel pornografiskt sådant. Det finns idag många leverantörer som erbjuder filter, men dessa kan vara både kostsamma och upplevs som krångliga. Det behöver därför bli enklare att begränsa tillgången till pornografiskt material i hemmet för den som så önskar och anser att det är det bästa för barnen i familjen. Det är dock viktigt att filter inte stänger ute barn och ungdomar från kunskap om sex och relationer. En av teleoperatörerna erbjuder numera ett gratis filter för sina kunder. Det är positivt att marknaden svarar mot vad som efterfrågas av konsumenterna. Partistyrelsen föreslår avslag på förslag om statligt finansierat filter, då teleoperatörerna ansvarar för att utforma sina tjänster. Däremot anser partistyrelsen att Centerpartiet ska verka för att skapa en så trygg internetmiljö som möjligt för barn och unga och föreslår därför en ny att-sats. Partistyrelsen vill även betona att filter inte är en heltäckande lösning utan såväl föräldrar som skola måste redan i tidig ålder börja tala med barn om sex, samtycke, relationer och om hur en trygg internetmiljö kan skapas.

Inom Nationell plan för trygghet och studiero har skolans ansvar att följa upp exempelvis kränkningar stärkts ytterligare, partistyrelsen instämmer även i denna del. Om en elev blir utsatt för kränkning eller mobbning kan hen vända sig till Barn- och elevombudet (BEO) som finns inom Skolinspektionen och det kan betraktas som en visselblåsarfunktion. I en del kommuner finns även lokala barnombudsmän som kan stötta barn och elever ytterligare. Partistyrelsen håller med motionären om att det är viktigt att huvudmän arbetar för att göra skolan till en så trygg plats som möjligt för elever. Det är däremot upp till varje skolhuvudman att utifrån Skollagen bestämma hur trygghet och studiero säkerställs och om en visselblåsarfunktion ska införas. Partistyrelsen instämmer därför i motionen i den delen.

Skolinspektionens möjligheter att ålägga vite och att stänga ner skolor som inte lever upp till uppsatta kvalitetskrav utifrån Skollagens bestämmelser, där demokratiska principer är tydligt reglerat, var en fråga inom ramen för Januariavtalet som Centerpartiet fortsatt kommer att verka för att få på plats så snart som möjligt. Skollagen är tydlig – utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar. Genom ägar- och ledningsprövning har Skolinspektionen fått verktyg att följa upp detta än mer. Partistyrelsen instämmer i motionens förslag om att skolor som undergräver demokratiska principer ska stängas.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet ska verka för att barn och unga i Sverige ska ha en trygg internetmiljö.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.34.1

7.35.2

7.35.3

7.35.4

7.35.5

7.35.6

7.35.7

7.35.8

Partistämman avslog följande motioner:

7.34.2

7.35.1

7.36: Skolans HBTQI-arbete

7.36.1 att Centerpartiet ska arbeta för att alla grundskolor ska bli HBTQI-certifierade.

7.36.2 att Centerpartiet ska arbeta för att alla gymnasieskolor ska bli HBTQI- certifierade.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att Centerpartiet ska verka för en HBTQI-certifiering av grund- och gymnasieskolor för att öka kunskap om HBTQI-frågor i skolan. Det motiveras med att genom en certifiering får skolan ytterligare verktyg för likabehandling och normer kopplat till diskrimineringsgrunderna.

Skolan har en viktig uppgift i att bidra till att motverka begränsande könsmonster. Det är ofta den plats i samhället där unga HBTQI-personer är som mest utsatta. Skolan har ett brett uppdrag för att motverka diskriminering som återfinns såväl i skollagens inledande bestämmelser (1 kap skollagen) som i läroplanerna för skolväsendets samtliga skolformer. Skolan ska bl.a. verka för och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla människor, oberoende av könstillhörighet.

De senaste åren har arbetet med att stärka HBTQI-personers rättigheter förstärkts generellt men i skolan i synnerhet. Skolverket är sedan 2018 en av flera strategiska myndigheter med uppdrag att främja HBTQI-personers lika rättigheter och möjligheter. Nu har även regeringen tagit ytterligare steg för en tryggare skolmiljö för unga HBTQI-personer, genom en handlingsplan för HBTQI-personers lika rättigheter och möjligheter. Handlingsplanen innehåller konkreta åtgärder för att stärka HBTQI-personers lika rättigheter och möjligheter. Utöver handlingsplanen har även Barnombudsmannen fått i uppdrag att undersöka vilka utvecklingsbehov och insatser som behövs för att göra skolan till en trygg och inkluderande plats för unga transpersoner och icke-

binära.

Centerpartiet har sedan länge drivit att HBTQI-frågor ska ingå i lärarutbildningen samt att det även ska ingå i sex- och relationsundervisningen. Inom ramen för Januariavtalet har Läroplanen kraftigt förstärkts gällande sex- och relationsundervisningen med fokus på bland annat samtycke, hedersrelaterat våld och förtryck och relationer. Och även inom Lärarutbildningen har förstärkts så att samtliga lärarutbildningar innehåller kunskap om sexualitet och relationer. Det är viktiga steg för att stärka skolans uppdrag om likabehandling kopplat till normer och diskriminering. Enligt det förslag som nu är ute på remiss om en nationell plan för trygghet och studiero kan det förebyggande arbetet i skolan förstärkas ytterligare, med bland annat utgångspunkt i att HBTQI-personer och sexuella minoriteter är särskilt utsatta.

HBTQI-certifiering skulle kunna öka kunskaperna kring HBTQI inom skolan, men partistyrelsens uppfattning är att det redan idag genomförs förstärkning av skolans arbete med HBTQI-frågor, på flera nivåer. Partistyrelsen föreslår därför avslag.

Partistämman avslög följande motioner:

7.36.1

7.36.2

7.37: Hem - och konsumentkunskap

7.37.1 att Centerpartiet i riksdagen och dess utskott arbetar för att ämnet Hem och konsumentkunskap stärks i svenska grundskolan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären anser att hem- och konsumentkunskapen måste stärkas i grundskolan och motiverar det med att ämnet förmedlar viktig livkunskap och har endast hälften så många timmar som ämnena exempelvis Bild och Musik.

Kunskaper om konsumentfrågor och arbetet i hemmet ger viktiga verktyg för att skapa en fungerande vardag och kunna göra medvetna val som konsumenter med hänsyn till hälsa, ekonomi och miljö. Skolinspektionens granskning från 2019 visar dock att hem- och konsumentkunskapsundervisningen behöver utvecklas, och att det finns brister särskilt i delarna kring privatekonomi och jämställdhet i hemmet. Skolverkets förslag om utökad timplan inom hem- och konsumentkunskapen fick som motionären poängterar kritik och förslaget blev slutligen 130 timmar.

Att ändra i läroplanen är ett stort ingrepp och dagens innehåll är nogt avvägt. Den nyligen ändrade timplanen behöver implementeras innan ytterligare justeringar görs. Men precis som motionären påpekar och Skolinspektionen rekommenderar, behöver undervisningen av hem- och konsumentkunskap stärkas, vilket partistyrelsen anser kan göras inom befintlig timplan. Skolor kan därutöver genom lokala skolplaner, utöka eller styra utbildningen på det sätt som passar just den skolan. Centerpartiet driver också sedan tidigare att livkunskapen ska stärkas inom ramen för idrott och hälsa.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.37.1

7.38, 7.39, 7.40, 7.41, 7.42: Elevhälsa

7.38.1 att på webbsidorna som beskriver online-program och kurser läggs självbedömningsverktyg ut för elever för att utvärdera deras beredskap för online-program. Fokus här ligger på de personliga egenskaper och arbetsvanor som krävs för att lyckas online och kan hjälpa till att förebygga problem efter det att kursen startat –

Föranmälningstjänster.

7.38.2 att ge länkar till artiklar om frågor som är gemensamma för elever (t.ex. stress, trötthet, depression, ångest, ätstörningar, missbruk) - Utbildning i mental hälsa.

7.38.3 att visa framträdande onlinetjänster och telefonnummer för kris- och / eller självmordshotline – Kristjänster.

7.38.4 att ge tillgång till verktyg för självutvärdering, med tillhörande artiklar om strategier för att hantera vanliga psykiska problem – Självhjälpstjänster.

7.38.5 att ge länkar till var elever med funktionsnedsättning ska vända sig. Online-elever som är nya kan ha tidigare oadresserade funktionsnedsättningar som uppmärksamhetsstörning eller inlärningssvårigheter - Hänvisning till funktionsnedsättning-tjänster.

7.38.6 att ge länkar till ett rådgivningscenter och ange tydligt vilka tjänster som är / inte är tillgängliga för online-elever. Återkopplingskanaler måste finnas på plats för att försäkra att elever eller lärare som gör förfrågningar om tjänster får ett personligt svar – Rådgivning.

7.39.1 att obligatorisk hälsoundervisning enligt modell från Finland och Danmark införs inom förskola och grundskola.

7.40.1 att arbeta för att landets regioner/landsting blir huvudmän för elevhälsan.

7.41.1 att utveckla och stärka elevhälsan på den kommunala vuxenutbildningen.

7.41.2 att utreda införandet, samt att en kostnadsberäkning tas fram vad elevhälsan (med samma förutsättningar som i grundskolan) skulle innebära ekonomiskt.

7.42.1 att ge förutsättningar och verktyg för att hantera psykisk stress till skolbarnen inom befintliga ämnen.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna tar upp frågan om en stärkt elevhälsa genom bland annat obligatorisk hälsoundervisning, digitala tjänster samt förutsättningar för elever att hantera psykisk stress. En motion vill även se elevhälsa inom den kommunala vuxenutbildningen.

Det finns starka samband mellan en god psykisk hälsa och möjligheten att ta till sig kunskap och nå utbildningsmål. Därför är elevhälsan förebyggande arbetet en viktig del i skolan, Dessvärre är det allt fler barn och unga lider av psykisk ohälsa och det har kommit att bli ett av samhällets stora problem. Situationen med pandemi och distansstudier har inneburit ytterligare försämring av det psykiska måendet för många elever.

Enligt Skollagen ska elevhälsa finnas för elever i förskoleklass, grundskola, grundsärskola, sameskola och specialskola samt gymnasieskola och gymnasiesärskola. Men det är inget krav på elevhälsa för elever inom kommunal vuxenutbildning.

Centerpartiet har sedan tidigare ett flertal förslag på hur psykisk ohälsa ska stävjas. Vid partistämman 2019 togs beslut för en stärkt och utbyggd elevhälsa. Vi vill även att en screening av den psykiska hälsan görs vid den vanliga hälsokontrollen hos elevhälsan och vill införa livskunskap i skolan inom ämnet idrott och hälsa för att fler tidigt ska få verktyg att hantera sitt psykiska mående. Det kan också göra att färre behöver söka vård. Centerpartiet vill också införa en bestämmelse i skollagen om att även skolor ska kunna kalla för samordnad individuell plan (SIP) och se att huvudmännen bör bli bättre på att arbeta förebyggande och det arbetet bättre följs upp.

Inom ramen för Januariavtalet har en acceptabel lägstanivå för elevhälsan utretts. Och en utredning har klarlagt förutsättningarna för en sammanhållen god och nära vård för barn och unga i hela landet. Utredningen visar att såväl det förebyggande som hälsofrämjande arbetet behöver stärkas och att samverkan mellan olika aktörer behöver stärkas för att barn och unga ska få rätt vård och stöd. Vid partistämman 2019 tog Centerpartiet beslut om en inriktning för att skolan ska ta ett utökat ansvar för frågan om barn och ungas psykiska hälsa, och partistyrelsen föreslår därför avslag på förslaget om att regionerna blir huvudmän för elevhälsan. Centerpartiet har även beslut om screening av den psykiska hälsan, därför instämmer partistyrelsen i motionens intentioner i den delen.

Som nämns ovan driver Centerpartiet förslag om att införa livskunskap inom idrott och hälsa, och partistyrelsen föreslår därför avslag på motionen. Centerpartiet driver sedan länge på för digitalisering inom skolan. Under pandemin finns det exempel på kommuner som inom ramen för elevhälsan har tagit hjälp av digitala tjänster för att nå elever. Partistyrelsen bedömer att digitala tjänster kan vara ett utmärkt verktyg för att nå ut till elever och stävja psykisk ohälsa, men förslagen är allt för styrande och det är upp till varje huvudman att utifrån Skollagen anordna elevhälsa, varför partistyrelsen föreslår avslag och ny att-sats.

Att hälsa påverkar kunskapsresultaten är väl befast i forskning. Partistyrelsen instämmer i intentionerna om att hälsan behöver stärkas för studenter inom kommunal vuxenutbildning, men ser samtidigt att förslaget behöver breddas till all offentligt finansierad eftergymnasial utbildning och föreslår därför ny att-sats.

Partistämman beslutade:

att utreda hur studenters hälsa kan stärkas under offentligt finansierad eftergymnasial utbildning.

att Centerpartiet verkar för att digitala verktyg ska kunna användas för att nå ut till elever inom ramen för elevhälsan.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.39.1

7.41.1

Partistämman avslag följande motioner:

7.38.1

7.38.2

7.38.3

7.38.4

7.38.5

7.38.6

7.40.1

7.41.2

7.42.1

7.43, 7.44, 7.45, 7.46: Stöd till elever med särskilda behov

7.43.1 att vid varje nybyggnation och renovering av skolor ska ett underlag till planlösning tas fram med hjälp av speciallärare och skolhälsovården (skolsyster/läkare) för att anpassa den till alla elevers förutsättningar.

7.44.1 att se över rutiner på diagnoser och förskrivningen av mediciner så att det blir en sista väg för att komma till rätta med vad barnet/ungdomen behöver.

7.44.2 att se över rutiner och normer i skolan så att alla barn känner sig hemma och får den hjälp som barnet/ungdomen behöver efter sina villkor som det står i skollagen.

7.45.1 att Centerpartiet ska verka för att det tas fram en nationell strategi med mål att anpassa och förbättra skolgången för barn och ungdomar med NPF.

7.45.2 att Centerpartiet ska verka för att staten tar sitt ansvar och bidrar med ökade resurser.

7.45.3 att det för varje barn ska upprättas och uppdateras en individuellt anpassad läroplan som dokumenterat barnets utmaningar, styrkor, behov, anpassningar samt vad lärare, elev och föräldrar behöver tänka på och göra för att nå bästa resultat.

7.46.1 att alla barn ska erbjudas en tidig analys/screening för att förstå barnets styrkor och svagheter.

7.46.2 att alla barn ska ha ett dokument som följer genom hela skoltiden, med föräldrarnas godkännande.

7.46.3 att alla lärare som arbetar med ett barn ska veta barnets inlärningsförmågor.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill se en mer inkluderande skolmiljö för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), tidig analys, ökad dokumentation och ökad kunskap för lärare som arbetar med barn med särskilda behov. Motionärerna menar att det skulle leda till en skola som bättre passar alla elevers behov.

Det är viktigt att skapa inkluderande miljöer för att fler elever ska kunna nå målen i skolan. Skollagen är tydlig, alla elever i behov av särskilt stöd ska få det och huvudmannen ska fördela resurser efter behov. Huvudmän ska även anpassa undervisningen så att den passar elevernas förutsättningar och behov. Olika undervisningsmetoder ska också vila på evidens och beprövad erfarenhet. Samtidigt ser förutsättningarna olika ut på olika skolor.

Genom att följa lagen och se till varje enskild elev kan man forma verksamheten efter den egna skolans förutsättningar. Vid nybyggnation och renovering av skolor är det upp till huvudmannen att anpassa verksamheten utifrån lagkrav och verksamhetens behov. Att det sker utifrån lokala förutsättningar och behov är bra, därför föreslår partistyrelsen avslag i den delen. Däremot anser partistyrelsen att det behövs bättre stöd nationellt för utformning av skolbyggnader och lärmiljöer och föreslår därför ny att-sats.

Vård och stöd som är anpassade efter individens tillstånd är viktigt och utgör en grundprincip för vården. Att kunna ställa en korrekt diagnos är en förutsättning för att tillhandahålla det stöd och den medicinering som enligt vetenskap och beprövad erfarenhet visat sig mest effektivt. Huruvida det är lämpligt att ställa neuropsykiatriska diagnoser på barn och unga och förskrivning av läkemedel är ytterst en fråga för professionen och är inte något som politiken ska fatta beslut om. Oavsett om en elev har en diagnos eller ej, ska skolan enligt lag ge stöd till elever utifrån behov. Partistyrelsen föreslår därför avslag till förslaget om att se över rutiner för diagnoser och förskrivning av mediciner.

Inom ramen för Januariavtalet har en utredning klarlagt förutsättningarna för en sammanhållen god och nära vård för barn och unga i hela landet. Utredningen visar att såväl det förebyggande som det hälsofrämjande arbetet behöver stärkas och att samverkan behöver stärkas för att barn och unga ska få rätt vård och stöd. Att skolor anpassar verksamheten utifrån behov är viktigt och partistyrelsen instämmer i att det är en förutsättning för att barn ska känna sig trygga i skolan. Centerpartiet ser att det är viktigt att staten tar sitt ansvar och skolmyndigheterna ska stödja skolorna för att förbättra skolgången för elever med särskilda behov. Centerpartiet och kommer fortsätta driva på för en regionalisering av skolmyndigheter som är ett sätt att stödet ska komma närmre skolorna och kunna anpassas efter lokala behov. Partistyrelsen instämmer därför i förslagen i denna del och föreslår en ny att-sats.

För att säkerställa likvärdigheten och därmed kvalitén i undervisningen är det viktigt att det utförs nationellt utformade kartläggningar av elevers kunskaper. Att byta skola ska inte innebära att elever ges sämre förutsättningar att nå målen. Det är också viktigt att alla elevers kunskapsprogressioner dokumenteras och åtföljs på likartat sätt. Vid partistämman 2019 togs beslut för en stärkt och utbyggd elevhälsa. Vi vill även att en screening görs vid den vanliga hälsokontrollen hos elevhälsan och partistyrelsen instämmer i intentionerna i den delen.

Skolans finansiering har under en längre tid diskuterats utifrån hur resurser ska hamna där de behövs som mest. I dag lägger kommuner olika mycket resurser på skolan, vilket i slutändan påverkar likvärdigheten för eleverna. För att säkerställa en likvärdig skola i hela landet och att resurser går dit de behövs har vi inom ramen för

Januariavtalet minskat de riktade statsbidragen till förmån för ett generellt bidrag för skolan. Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att se över finansieringen i skolan och instämmer därför i motionen i den delen.

Genom att följa lagen och se till varje enskild elev kan man forma verksamheten efter den egna skolans förutsättningar. Partistyrelsen menar därför att en kombination av tydliga styrdokument, en god och stöttande uppföljning av huvudmännens arbete och en undervisning som bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet ger en skola som bättre kan anpassas efter elevens och skolans lokala förutsättningar.

Alla elever har rätt till ledning och stimulans i skolan för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling utifrån sina förutsättningar. För vissa elever kan det innebära extra anpassningar eller särskilt stöd. Om en elev får stöd i form av extra anpassningar ska detta dokumenteras i elevens skriftliga individuella utvecklingsplan (IUP) i de årskurser där en sådan ska upprättas. En ökad dokumentation måste vägas mot lärarnas administrationsbörda.

För Centerpartiet är det viktigt att frigöra tid för lärarna till förmån för undervisningen. Vi ser även att huvudmännen bör ta ett utökad ansvar för att minska lärarnas administration för att ge lärarna goda förutsättningar att genomföra sin undervisning.

Inom ramen för Januariavtalet har möjligheter att stärka stödet till elever med särskilda behov utretts. För Centerpartiet är det tydligt att det måste bli lättare att få särskilt stöd i mindre undervisningsgrupp, att resursskolor behöver utvecklas, att insatser behöver göras för att stärka särskolan och skolans kunskaper och stöd till barn med neuropsykiatriska svårigheter måste öka. Utöver detta är det också viktigt att specialpedagogik för lärande byggs ut. Som motionären lyfter är lärarnas kunskaper avgörande för att säkra eleverna en god skolgång utifrån förutsättningar och behov. Att alla lärare som arbetar med ett barn ska ha kunskap om barnets inlärningsförmågor är en förutsättning för lärandet och partistyrelsen instämmer i intentionerna i denna del.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet ska stärka det nationella stödet till skolor för barn med särskilda behov.

att Centerpartiet ska verka för att stärka forskning och rådgivning kring skolbyggnader och lärmiljöer.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.44.2

7.45.1

7.45.2

7.46.1

7.46.3

Partistämman avslog följande motioner:

7.43.1

7.44.1

7.45.3

7.46.2

7.47, 7.48: Kunskap om NPF

7.47.1 att tillse ökade anslag till forskning om Neuropsykiatriska Funktionsnedsättningar.

7.47.2 att tillse inrättandet av en grundkurs i TBA och IBT vid lärarprogrammet.

7.48.1 att verka för ett uppdrag till Skolverket att genomföra ett NPF-lyft för förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning.

7.48.2 att verka för ett NPF-lyft för svenskt föreningsliv, med tillgänglig fortbildning för ledare och andra engagerade i idrottsföreningar och andra delar av föreningslivet.

7.48.3 att verka för att genom regleringsbrev till högre utbildning ställa krav på tillgängliga lärmiljöer även i högre utbildning.

7.48.4 att verka för en granskning av hur högskolor och universitet klarar sitt uppdrag mot studenter med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill se mer forskning om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF, och föreslår bland annat ett NPF-lyft från förskola till vuxenutbildning och föreningsliv. Motionären motiverar förslaget med att en bättre organisation kräver ytterligare forskning för förbättrade resultat. Motionärerna vill även se att Centerpartiet ska verka för att högre utbildning skapar bättre förutsättningar för studenter med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Inom ramen för Januariavtalet har arbetet med att stärka stödet till elever med särskilda behov påbörjats. Det handlar dels om att det ska bli lättare att få särskilt stöd i mindre undervisningsgrupp, att resursskolor behöver utvecklas, att insatser görs för att stärka särskolan och skolans kunskaper och ett ökat stöd till barn med neuropsykiatriska svårigheter. Specialpedagogik för lärande behöver också byggas ut och elevhälsan behöver förstärkas. Partistyrelsen ser att detta svarar delvis mot det behov som motionären pekar på i samband med förslaget om ett NPF-lyft från förskola till vuxenutbildning och instämmer därför i motionen i den delen. Kunskap om NPF behöver även komma befintliga lärare till del som kompetensutvecklingsinsatser. Partistyrelsen instämmer i att det finns ett stort behov av kunskap och forskning kring Neuropsykiatriska Funktionsnedsättningar och föreslår ny att-sats.

Pedagogik som är grunden för lärarutbildningen, är ett brett ämnesområde som ger fördjupad förståelse för hur barn och vuxna lär sig och påverkas i vardagsliv, utbildning samt hur våra förmågor kan utveckla och främjas. Inom Januariavtalet har en reformering av lärarutbildningen påbörjats och som en del i det ska lärare få mer kunskap om neuropsykiatriska diagnoser. Det förändrade kravet på förskollära- och lärarutbildningarna syftar till att stärka lärarnas förmåga att identifiera elevers behov av specialpedagogiska insatser. Detta kommer att svara mot behovet av ökad kunskap för elevers särskilda behov och partistyrelsen anser därför att förslaget om att inrätta en grundkurs i IBT (Intensiv Beteende Träning) och TBA (Tillämpad Beteende Analys) på lärarutbildningen inte är befogad. Partistyrelsen föreslår avslag i den delen av motionen.

Civilsamhälle och föreningsliv spelar en viktig roll för livskvalitet. Alla människor ska ha möjlighet att delta i kulturliv och föreningsliv. Det är bra för både det fysiska och psykiska välbefinnandet. Genom bidrag såväl nationellt som lokalt bidrar Centerpartiet till ett livskraftigt föreningsliv. Partistyrelsen anser inte att det är lämpligt att vi från politiken ska verka för ett NPF-lyft av föreningslivet, men det står ideella föreningar fritt att arbeta för ökad kompetens om NPF-diagnoser.

Det är viktigt att skapa inkluderande miljöer för att fler studenter ska kunna tillgodose sig högre utbildning. Såväl grundskola, gymnasium som högre utbildning kan behöva stöd i att skapa tillgängliga lärmiljöer. Motionären föreslår att högskolor och universitet ska granskas utifrån hur de klarar sitt uppdrag för studenter med NPT-diagnoser. Även om riksdag och regering har det övergripande ansvaret för högre utbildning och forskning, så är lärosätena i hög grad autonoma. Lärosätena bestämmer över den interna fördelningen av resurser, utbildningsutbud, utbildningens innehåll och utformning. Partistyrelsen instämmer i att inkluderande lärmiljöer är viktigt men att ställa högre krav i regleringsbrev om tillgängliga lärmiljöer är att frångå principen om styrning. Hur högskolor och universitet arbetar för att skapa inkluderande lärmiljöer behöver kartläggas och partistyrelsen instämmer därför i motionen i den delen och föreslår en ny att-sats.

Partistämman beslutade:

att verka för en kartläggning av lärosätens arbete för att skapa inkluderande lärmiljöer.

att verka för mer forskning om Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.47.1

7.48.1

7.48.3

7.48.4

Partistämman avslag följande motioner:

7.47.2

7.48.2

7.49: Kompetensförsörjning i skolan

7.49.1 att Centerpartiet verkar för att Skollagen 2 kap 8 b § ska innehålla en skrivning om att huvudmannen ska säkerställa resursfördelningen med stöd av lokala tvärkompetensråd bestående av alla skolans professioner som tillsammans ska utveckla bedömningen av respektive skolas resurstilldelning och resursanvändning för att säkerställa att rektor och dennes personal har förutsättningar att leva upp till krav och mål i de nationella styrdokumenterna. Denna kunskap ska fungera som ett komplement till den kunskap om ekonomistyrning som finns på förvaltnings eller stabsnivå.

7.49.2 att Centerpartiet verkar för att varje skola är rätt budgeterad så att skolor med stora elevutmaningar kan anställa lärare på tjänster som ger förutsättningar i relation till utmaningarna som t ex 2-lärarsystem.

7.49.3 att Centerpartiet verkar för olika former av arbetscirkulation, utbytesmöjligheter och anställningssamverkan mellan skolor för att öka kunskapsutbytet och bidra till stärkt kompetens i såväl undervisning som bedömning av enheters förutsättningar och möjligheter.

7.49.4 att Centerpartiet verkar för att 50 % av Skolverkets och Skolinspektionens tjänster som ex vis undervisningsråd som tillsätts framöver ska vara deltidstjänster där uppdraget på myndigheten kombineras med undervisning eller skolledning i verksamhet.

7.49.5 att Centerpartiet verkar för att Skolinspektionens inspektioner främst riktar sig mot skolor med låg måluppfyllelse och att de bidrar med stöd till skolor med svårigheter.

7.49.6 att Centerpartiet ska verka för att öka utbildningsplatserna på ledarutbildningen för blivande skolledare med fokus på att skapa skickliga pedagogiska ledare. Detta bör göras i kombination med att utveckla nuvarande befattningsutbildning till en kraftfull kompetensutvecklingsinsats.

7.49.7 att Centerpartiet tillser att lärarutbildningen undervisar studenterna i att utveckla ett språk och kunskapsutvecklande arbetssätt genom hela utbildningen.

7.49.8 att Centerpartiet tillser att lärarstuderande som i inledningen av lärarutbildningen bedöms ha kunskaper i svenska som är undermåliga sett till såväl studier som kommande yrkesutövning får möjlighet att kombinera

lärarutbildningen med utbildning i yrkessvenska.

7.49.9 att Centerpartiet tillser att obehöriga lärare som studerar till lärare ska kunna anställas under säkrare anställningsformer och lönekomпенseras under studietiden.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om kompetensförsörjning i skolan och hur det kan stärkas genom en bättre anpassad resursfördelning, samverkan mellan kommuner och förändring av lärarutbildningen.

Den enskilt viktigaste faktorn för elevernas skolframgång är lärarna. En viktig del i arbetet med att stärka kunskapsresultaten och likvärdigheten i svensk skola är att ge alla verksamma lärare kontinuerlig och relevant utbildning och fortbildning. Här ser vi ett stort behov av ett tydligt och utökat statligt ansvar. Centerpartiet har därför sen tidigare beslut på en kompetensutvecklingsgaranti vilket innebär att lärare, förskollärare och skolledare återkommande ska ges adekvat kompetensutveckling under sin karriär för att utvecklas och fortbildas.

Partistyrelsen instämmer i att samverkan mellan skolor är positivt för det kollegiala lärandet och vi vill se fler kombinationstjänster, där lärare kan arbeta halva tiden med undervisning i skolan och andra halvan av tiden på högskola och universitet med forskning. Partistyrelsen anser däremot inte att det är lämpligt att styra så att hälften av Skolverkets och Skolinspektionens ny tillsatta tjänster ska vara deltid. Alla lärare måste också få återkommande kompetensutveckling, större inslag av kollegialt lärande samt mindre detaljstyrning. Den praktiska undervisningsforskningen behöver även utvecklas och stärkas. Forskningen måste knytas närmare lärarutbildningen. Fristående lärarutbildningar bör etableras med målsättning att vara ledande för såväl lärarutbildning som skolforskning, för att driva på utvecklingen ytterligare. Det behövs även tydliga karriärvägar, skolledare som leder det pedagogiska utvecklingsarbetet. Precis som motionären anför har skolledare en nyckelroll i att leda det pedagogiska arbetet på skolan. Vid partistämman 2019 beslutades att vi ska arbeta för en rekryteringsutbildning för rektorer. Det arbetet har påbörjats inom ramen för Januariavtalet som en del i de framtida professionsprogrammen som även ska innefatta en mentorsutbildning för en kvalitativ introduktionsperiod och kompetensutveckling för rektorer i praktisk organisation och arbetsmiljö. Partistyrelsen instämmer därför i motionens förslag i den delen.

Svensk skola riskerar att om 15 år sakna runt 45 000 behöriga lärare och förskollärare. Det är en stor samhällsutmaning. Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att lärarutbildningen ska ses över och det arbetet har påbörjats inom Januariavtalet. En del i att motverka lärarbristen är att göra läraryrket mer attraktivt genom stärkt lärarutbildning och professionsprogram som möjliggör kontinuerlig kompetensutveckling och fler karriärtjänster. Satsningar på fler platser har genomförts, men utan intresse blir det inte fler lärare. Partistyrelsen ser att lärarutbildningen är central för yrkets attraktivitet och menar att en del i att locka fler till läraryrket är att säkerställa en bra lärarutbildning, som är utmanande och som grundas i forskning. Partistyrelsen föreslår därför avslag på förslaget om att tumma på kravet om lärarstudenters kunskaper i svenska, då språket dessutom är nyckel för lärande. Hur undervisningen inom Lärarutbildningen utformas är ytterst en fråga för Lärosätena att hantera och partistyrelsen föreslår därför avslag på motionen även i den delen.

Partistyrelsen instämmer i att lärarnas anställningsvillkor bör ge läraren möjlighet att kombinera lärartjänsten med en annan anställning, även i det privata näringslivet. En sådan lösning kan innebära att undervisningen berikas med nya perspektiv. Detta är särskilt angeläget för lärare inom gymnasieskolornas yrkesprogram och högskolornas yrkesutbildningar för att de ska bibehålla och uppdatera sitt kunnande inom sitt undervisningsområde. Centerpartiet tog beslut vid partistämman 2019 om att lärarstudenter ska kunna kombinera studier med lärararbete, vilket har genomförts inom ramen för Januariavtalet. Kravet om lärarlegitimation för tillsvidareanställning anser partistyrelsen fortsatt bör vara kvar, för att uppnå mål om fler behöriga personal i skolan och föreslår därför avslag. En lärarstudent har genom kombinerat arbete under studier goda möjlighet för tillsvidareanställning, då efterfrågan på legitimerade lärare är stor.

Partistyrelsen anser att resursfördelningsmodellen i skolan behöver ses över för att säkerställa en tydlig modell som ökar transparensen och likvärdigheten, värnar valfriheten och som främjar en mångfald av skolformer med olika huvudmän. När det gäller tilldelning av medel till skolor är det kommunen som bestämmer hur mycket verksamheterna ska få av kommunens budget och det är också kommunen som avgör hur detaljerat resursfördelningssystemet till skolorna ska vara. Det är huvudmannens ansvar att fördela resurser inom verksamheten för att uppnå lagkraven. Partistyrelsen föreslår därför avslag på motionen i den delen.

Att stärka Skolinspektionens befogenheter att agera mot och stänga skolor som inte lever upp till målen är ett viktigt verktyg för att stärka skolor av god kvalitet. Inom Januariavtalet har arbetet påbörjats för att Skolinspektionen ska få utökade verktyg att stödja skolorna i det systematiska kvalitetsarbetet. Centerpartiet

har och kommer fortsatt driva på för att skolor med låg måluppfyllelse ska prioriteras. Partistyrelsen instämmer därför i motionen i den delen. För att försäkra sig om att huvudmännen, fristående så väl som kommunala lever upp till styrdokumentet bör skolor i större utsträckning än idag utsättas för oanmälda granskningar av Skolinspektionen.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.49.3

7.49.5

7.49.6

Partistämman avlog följande motioner:

7.49.1

7.49.2

7.49.4

7.49.7

7.49.8

7.49.9

7.50: Andra professioner i skolan

7.50.1 att fler professioner systematiskt lyfts in i skolan

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om att möjliggöra för andra professioner att arbeta i skolan för att avlasta lärare.

Partistyrelsen håller med motionären om att fler yrkesgrupper borde finnas i skolan för att stärka stödet till eleverna, ge dem möjlighet till utveckling och renodla lärarrollen. Centerpartiet har sedan tidigare förslag på att införa lärarassistenter. Genom att avlasta läraren så att denna kan fokusera på sitt undervisningsuppdrag och genom att möjliggöra undervisning i mindre grupper kan undervisningen bättre utgå från den enskilde elevens behov och förutsättningar. Förslaget infördes 2019 som en del av Januariavtalet.

För att motverka psykisk ohälsa och förbättra elevers välmående behöver elevhälsan stärkas upp. En del handlar om att ta in fler yrkesgrupper i syfte att ge elevhälsan möjlighet att fokusera på det förebyggande arbetet. Det kan bland annat göras genom att anställa socialpedagoger och beteendevetare som exempelvis agerar samtalsstöd och studiestöd, och därmed vara steget före en kontakt med elevhälsan.

Vi ser också ett behov av att bättre möta elever utifrån deras behov och förutsättningar. Elever som fort når kunskapsmålen ska utmanas för att kunna fortsätta sin kunskapsutveckling. En del handlar om att koppla grund- och gymnasieskola närmare högre utbildning och forskning. Bland annat vill Centerpartiet se kombinationstjänster, där lärare kan arbeta halva tiden med undervisning i skolan och andra halvan av tiden på högskola och universitet med forskning. En annan del handlar om att se till så att elever som tidigt når kunskapskraven för sin årskurs ges förhöjd studietakt men även möjlighet till kurser på högskolan. Det arbetet har påbörjats inom ramen för Januariavtalet varför partistyrelsen instämmer i motionens intentioner.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.50.1

7.51: Fortbildningsprogram för lärare

7.51.1 att arbeta för att införa ett nationellt fortbildningsprogram för lärare.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären understryker vikten av att stärka likvärdigheten i svensk skola och ge alla verksamma lärare rätt till adekvat fortbildning i hela landet.

Partistyrelsen instämmer i motionärens resonemang. Svenska lärare får enligt OECD:s statistik mindre kompetensutveckling än lärare i andra länder. En viktig del i arbetet med att stärka kunskapsresultaten och likvärdigheten i svensk skola är att ge alla verksamma lärare kontinuerlig och relevant fortbildning. Här ser vi ett stort behov av ett tydligt och utökat statligt ansvar. Centerpartiet har därför sen tidigare beslut på en kompetensutvecklingsgaranti vilket innebär att lärare, förskollärare och skolledare återkommande ska ges adekvat kompetensutveckling under sin karriär för att utvecklas och fortbildas. Förslaget om kompetensutvecklingsgarantin har verkställts inom ramen för professionsprogrammet. Partistyrelsen instämmer därför i motionens intentioner.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.51.1

7.52: Legitimation för SYV

7.52.1 att arbeta för att införa ett liknande legitimationskrav för studie- och yrkesvägledaryrket som för läraryrket.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om ett legitimationskrav för studie- och yrkesvägledare i skolan. Det motiveras bland annat med att det idag krävs lärarlegitimation för att bli tillsvidareanställd.

Alltför många elever ångrar sina studieval och den dåliga matchningen på svensk arbetsmarknad är bland den största i OECD. Skolinspektionen pekar på stora brister i skolornas studie- och yrkesvägledning, SYV. Vi behöver svara på arbetsmarknadens efterfrågan på kompetent arbetskraft. Studier visar att de yngre barnens undervisning i högre grad innehåller studie- och yrkesvägledande inslag, men att detta avtar i de högre årskurserna. Här fyller SYV en stor och viktig roll.

Centerpartiet har sedan tidigare beslut på karriärutvecklingsinsatser för studie- och yrkesvägledare. Vi vill även att studie- och yrkesvägledarna, i högre grad bör vara en länk mellan skola och arbetsliv och vara integrerade i hela skolans verksamhet. Med en mer aktiv studie- och yrkesvägledning genom hela utbildningsväsendet än idag kan våra unga lättare bryta könsnormer vid studie- och yrkesval. Partistyrelsen anser att studie- och yrkesvägledningen i skolan är viktig, och att alla som arbetar i skolan ska ha med sig detta perspektiv i sitt arbete.

Då det redan i dag råder brist på utbildade vägledare och ett legitimationskrav förutsätter tillgång till vägledare med utbildning och kompetens, är det svårt att skärpa kraven för anställning. Utbildningen till vägledare har byggts ut och det finns planer på ytterligare förstärkning. Dessa initiativ kommer direkt från lärosätena själva utan statlig påtryckning, vilket var anledningen till att utredningen "Framtidsval- karriärvägledning för individ och samhälle", SOU 2019:4 inte heller föreslog legitimationskrav för SYV.

Partistyrelsen föreslår därför avslag på motionen.

Partistämman avlog följande motioner:

7.52.1

7.53: Treterminssystem

7.53.1 att införa treterminssystem genom hela utbildningskedjan från förskoleklass till universitet & högskolor.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om ett nytt terminssystem med tre terminer från förskoleklass till högre utbildning. Motionären menar att ett förändrat terminssystem skulle bidra till både ökad kunskap och välmående.

Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att driva frågan om ett treterminssystem. De svenska eleverna tillbringar i snitt kortare tid i skolan än elever i andra europeiska länder, detta samtidigt som kraven höjs. Att ge eleverna mer tid i skolan skulle kunna leda till att fler klarar målen och möjliggöra att andra delar som tidigare inte fått plats inom ramen för skolans ordinarie undervisning, så som utökad praktik och samarbete med arbetsmarknaden skulle kunna ges tid. Det skulle också kunna lätta på den stress som många elever känner över tidsbristen i skolan. Ytterligare leder det till att mindre skolarbete behöver genomföras hemma, vilket påverkar likvärdigheten i skolan. Långa sommarlov kan leda till ökat kunskapsstapp särskilt för barn med socioekonomisk bakgrund. Det finns samtidigt inga entydiga bevis på de positiva effekterna för kunskapsresultaten, varvid en försöksverksamhet samt följdforskning vore ett lämpligt första steg.

Inom den högre utbildningen är Sverige en del av Bologna-processen, som syftar till att främja rörlighet och jämförbarhet av studier. SOU 2015:70 bedömde att Sverige på grund av överenskommelser inom Bologna-processen inte ensidigt kan förlänga det akademiska året genom att använda sommaren som utbildningstid. Fler relevanta sommarkurser kan dock bidra till att fler studenter får möjlighet att korta studietiden. Centerpartiet arbetar därför för fler sommarkurser och inom ramen för Januariavtalet har särskilda satsningar på sommarkurser genomförts.

Med tanke på Bologna-processen kan vi inte förlänga det akademiska året för högskolor eller universitet men Centerpartiet tog redan år 2013 beslut att möjligheten till en förändrad terminsindelning i grund- och gymnasieskolan ska utredas. Partistyrelsen instämmer därför i motionens intention.

Partistämman avlog följande motioner:

7.53.1

7.54, 7.55: Privatekonomi och företagande i skolan

7.54.1 att verka för en förstärkning av privatekonomi som ämnesområde i ämnet Samhällskunskap i gymnasieskolan.

7.54.2 att det på längre sikt införs privatekonomi som ett obligatoriskt fristående ämne i gymnasieskolan.

7.55.1 att ge samma utbildning för kooperativa och ömsesidiga företag som andra företagsverksamheter inom grund- och gymnasieskolor samt på universitet och högskolor.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att privatekonomi förstärks inom gymnasieskolan och att det på sikt blir ett enskilt och obligatoriskt ämne. En annan motionär föreslår att utbildning ska ges i kooperativ företagsform i grund- och gymnasieskolor och högre utbildning. Motionären motiverar förslaget med att kooperativa och ömsesidiga företag ska lyftas i utbildningen i samma utsträckning som andra företagsformer.

Precis som motionären lyfter är den kooperativa företagsformen starkt förknippad med centerrörelsen och vår bakgrund, liksom den är med arbetarrörelsen. Centerpartiet vill stärka kunskapen om kooperativt företagande i utbildningsväsendet. Partistyrelsen instämmer därför i motionen i denna del.

Under gymnasietiden läggs grunden för stora delar av vuxenlivet. Enligt läroplanen ska eleverna få möjlighet att utveckla sina kunskaper om konsumtionens villkor, om sparande, krediter och lån. Partistyrelsen anser precis som motionären att det är viktigt att unga vuxna får lära sig om privatekonomi, lån och skulder. Kunskaper om privatekonomi behöver stärkas, även utifrån ett jämställdhetsperspektiv om självförsörjning och ekonomisk egenmakt. Partistyrelsen instämmer därför i förslaget att stärka kunskaperna om privatekonomi inom gymnasieskolan, men vi anser samtidigt att hänsyn måste tas för stofffrängsel i ämnen och tas i en bredare översyn. Skolorna är däremot själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen.

Inom ramen för Betygsutredningens (SOU 2020:43) kommer program och inriktningar som examensmål och program mål att ses över i syfte att stödja ämnesutformning på bästa sätt. Utbildningarna kommer att bli ämnesutformade, i stället för kursutformade som i dag. Detta innebär en stor förändring för gymnasieskolan. Att ändra i läroplanen är ett stort ingrepp och vi bedömer inte att det är motiverat att tillföra nya obligatoriska ämnen i gymnasieskolan. Partistyrelsen föreslår därför avslag på den delen av motionen. Skolorna är själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.54.1

7.55.1

Partistämman avlog följande motioner:

7.54.2

7.56: Information om myndig elev

7.56.1 att skapa förutsättningar för gymnasieskolan och föräldrar att hitta samarbete och informationsutbyte trots myndighetsgränsen, i de fall ungdomar mår dåligt, använder droger och/eller är självdestruktiva på något sätt, är över 18 och bor hemma hos någon vårdnadshavare.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om möjligheten för föräldrar att få information från gymnasieskolan efter myndighetsgränsen vid exempelvis psykisk ohälsa om vårdnadshavaren bor hemma hos vårdnadshavare.

Partistyrelsen instämmer i att gällande lagstiftning är problematisk. Förutom att föräldrar, på grund av dålig inblick i sina myndiga barns skolgång, inte ges möjlighet att stötta och hjälpa kan det få ekonomiska konsekvenser för familjen. Föräldern/vårdnadshavaren har försörjningsansvar tills gymnasieutbildningen är avslutad eller ungdomen fyllt 21 år. Samtidigt är Skollagen är mycket restriktiv gällande skolans möjlighet att delge föräldrar information om myndiga elever. För detta krävs ett godkännande från den myndiga eleven. Gymnasiestudier är i teorin frivilliga men i praktiken obligatoriska. Utan en gymnasieexamen är inte högre studie möjliga och chansen till jobb liten. För att i tid fånga upp elever som av olika anledningar kommit på glid, det kan handla om exempelvis psykisk ohälsa eller missbruk, behöver föräldrar ges ökade möjligheter till inblick i sina myndiga barns skolgång. Centerpartiet har vid stämman 2017 fattat beslut om att myndig elev ska ges möjlighet att via fullmakt ge skolan rätt att kontakta vårdnadshavare eller annan närstående. Partistyrelsen instämmer därför i intentionerna.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.56.1

7.57: Skolutflykter

7.57.1 att Skolutflykter med privatbilar måste göras tillåtna.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp fråga om att möjliggöra för att privatbilar ska kunna användas vid skolutflykter. Det motiveras med att det vore mindre kostsamt för skolor att kunna använda egna privata bilar än att exempelvis hyr buss eller liknande.

Det råder delade meningar kring användandet av privatbilar av personal eller vårdnadshavare i samban med skolutflykter. Olika kommuner har tolkat regelverk på olika sätt. En del kommuner har infört förbud för användning av privatbilar vid skolutflykter, men det finns inget generellt förbud för det. Andra kommuner har löst det med att vårdnadshavare eller personal får skriva under ansvarsförsäkring. Det som komplicerar frågan är vems ansvar det är om det skulle inträffa en olycka under skolutflykten om den görs med privatbil.

Partistyrelsen förstår att det kan orsaka problem med ett generellt förbud mot användning av privatbilar, särskilt i mindre kommuner med mer knappa resurser. Det finns dock inget generellt juridiskt hinder för detta. Partistyrelsen anser att det bör vara den enskilda kommunen som fattar beslut om hur skolutflykter kan anordnas på lämpligast sätt och att detta inte bör regleras i enlighet med motionärens förslag.

Partistämman avslög följande motioner:

7.57.1

7.58: Studiemedel YH-utbildningar

7.58.1 att öka antal CSN-veckor (både bidrag- och lånedelen) för YH-utbildningar.

7.58.2 att utreda införandet, inklusive ekonomisk kostnad, för att öka antal CSN-veckor (både bidrags- och lånedelen) för YH-utbildningar.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om att möjligheten till studiemedel behöver öka för yrkesutbildningar och motiverar det med att yrkesutbildningar är en möjlighet till snabb yrkesväxling, som leder till egen försörjning.

Det måste finnas möjlighet för fler att studera mitt i livet. För ökad genomströmning och fler i arbete vill Centerpartiet ha ett mer flexibelt studiemedelssystem. Det ger fler möjligheten till en utbildning som leder till jobb.

Idag kan du bara bli beviljad ett års extra studiemedel när du nått taket på 6 år, vilket inte är tillräckligt för att läsa en yrkesutbildning på två år eller ett mastersprogram. Centerpartiet driver därför på för att utöka möjligheten till extra studiemedel från ett år till två år. Det skulle göra att fler få möjlighet att senare i livet läsa en tvåårig yrkesutbildning eller ett mastersprogram. Partistyrelsen instämmer i motionen.

Centerpartiet sedan tidigare på för att höja åldersgränserna för rätt till studiemedel och studiestartsstöd. Vårt förslag är att den övre åldersgränsen för studiemedel ska höjas från 56 till 60 år, vilket nu har genomförts inom ramen för Januariavtalet. Nedtrappningen i rätten att låna inom studiemedelssystemet, flyttas fram och ska börja vid 51 år och sluta vid 60 år. Även den övre åldersgränsen för rätt till studiestartsstöd höjs från 56 till 60 år.

Det ska förbättra möjligheterna att vidareutbilda sig eller omskola sig högre upp i åldrarna, som är en viktig del i en förändrad arbetsmarknad.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.58.1

7.58.2

1.30: Högre utbildning

1.30.1 att lärosäten ska tillåtas ta ut studieavgifter som begränsas i omfattning och ska vara möjliga att betala via merkostnadslån från CSN.

1.30.2 att studiebidraget för högre utbildning fasas ut och ersätts med ett renodlat lån.

1.30.3 att fördelningen av anslag mellan utbildningar jämnas ut ytterligare.

1.30.4 att Håp-systemet avskaffas för att inte uppmuntra till sänkta krav.

1.30.5 att verka för att fler högskolor avyttras till att bedrivas i stiftelseform.

1.30.6 att akademiska hus ska avvecklas och bolagets tillgångar överlåtas till respektive lärosäte.

1.30.7 att kraven för att uppgradera högskolor till universitet bör tydliggöras och skärpas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna lyfter frågan om högre utbildning och lägger fram förslag om hur studiemedelssystemet ska utformas på ett bättre sätt och resursfördelningen kan ses över för att bättre premiera utbildning av hög kvalitet. Motionärerna efterfrågar tydligare och skarpare krav för att uppgradera högskolor till universitet och vill se att det statligt ägda fastighetsbolaget akademiska hus avvecklas.

Utbildning gör nytta för både samhälle och individer. Det ska finnas en tillgång till högre utbildning av god kvalitet i hela landet. Det ökar människors möjligheter till jobb och trygghet, samtidigt som det gynnar näringslivet och välfärden. Fler måste ges möjlighet att studera. Det gäller även högre upp i åldrarna, då utbildning leder till jobb. Därför vill vi ha ett mer flexibelt studiemedelssystem. Inom Januariavtalet har möjligheten att vidareutbilda sig eller omskola sig högre upp i åldrarna utökats. Den övre åldersgränsen för rätt till studiemedel höjs från 56 till 60 år.

Kvaliteten inom högre utbildning behöver förbättras för att vi ska klara oss på framtidens högspecialiserade arbetsmarknad. Ett problem för universitet och högskolor är att studenter i stor omfattning hoppar av program och kurser, vilket förutom att försvåra planeringen kostar samhälle, lärosäte och studenter stora summor varje år. I stämmoprogrammet "En stark och grön ekonomi med fler företag" föreslås att lärosäten ska ta ut en avgift för kursadministration för att möjliggöra för högre kvalitet. Partistyrelsen instämmer i motionen i denna del.

Motionären vill se att studiebidraget fasas ut och ersätts med ett renodlat lån. För Centerpartiet är det viktigt att stärka kvalitén på högre utbildning, så att heltidsstudier är heltid. Det kräver stärkt studiemedel för att möjliggöra det för studenterna. Partistyrelsen anser dock inte att studiebidraget ska fasas ut och ersättas med ett renodlat lån. Samtidigt anser partistyrelsen inte att studiebidraget ska höjas, utan att stärkt studiemedel ska ske via ökade lånemöjligheter. Partistyrelsen föreslår därför avslag på förslag om att studiebidraget fasas ut och ersätts med ett renodlat lån. Det är även bra att arbeta under studietiden, då det utöver extra inkomster ger både erfarenheter och kontakter på arbetsmarknaden. För att stimulera studenter att arbeta verkar Centerpartiet för att det fribelopp som är kopplat till studiemedlet höjs för bidraget och lånedelen, och även på sikt avskaffas vad gäller studiemedlets lånedel.

Det resursfördelningssystem som idag tillämpas för den högre utbildningen består i princip av två delar. Det första är att lärosäten får ersättning per helårsstudent, det vill säga antal studenter som antas på utbildningarna. Den andra delen i resursfördelningssystemet är att lärosätena får ersättning per helårsprestation, det vill säga

antalet godkända studenter. Det nuvarande systemet riskerar därmed att ge betygsinflation då lärosätena tjänar pengar på att godkänna studenter. Det premierar inte heller lärosäten för utbildningarnas användbarhet och koppling till arbetslivet. Det trots att en stor majoritet går vidare till arbetsmarknaden efter avslutade studier. Centerpartiet vill i stället se ett resurstilldelningssystem som i än högre grad premierar hög kvalitet, men också samverkan och öppenhet mot det omgivande samhället. Vi vill att lärosätena ska bli mer självständiga och att de får pengar utifrån sin kvalitet och efter hur de jobbar med det omgivande samhället.

Motionären lyfter även frågan om att avskaffa systemet med helårsprestationer. Centerpartiet har tagit steg i den riktningen inom ramen för Januariavtalet och kommer fortsatt att göra så. I satsningen på livslångt lärande i senaste budgetpropositionen motsvarar ersättningsbeloppet som universitet och högskolor får per helårsstudent den nivå som lärosäten normalt får för både helårsstudent och helårsprestation. Det är ett viktigt steg i för att kunna bidra till fler möjligheter till omställning och vidareutbildning för personer som är mitt i livet. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner om att Håp-systemet bör avskaffas på sikt och tror samtidigt att en framkomlig väg är att stegvis minska helårsprestationernas andel.

Motionären vill även se att Centerpartiet ska verka för att fler högskolor avyttras och bedrivs i stiftelseform. Centerpartiet ser gärna att nya aktörer etablerar sig på den svenska akademiska kartan. Vi tror att nya aktörer bidrar till att akademien rustas bättre att möta ett förändrat samhälle. Nya, mindre aktörer kan också vara snabbfotade och se samhällstrender och snabbt göra något åt det. Centerpartiet är även positiv till att dagens statliga lärosäten tar initiativ till ansökningar om att omvandlas till stiftelsehögskolor och att staten skapar förutsättningar för det. En annan organisationsform för statliga universitet och högskolor skulle kunna bidra till att stärka den institutionella friheten. Partistyrelsen instämmer i motionen i denna del.

Akademiska Hus är ett statligt ägt aktiebolag vars uppdrag är att äga, utveckla och förvalta fastigheter för universitet och högskolor med huvudfokus på utbildnings- och forskningsverksamhet. Det finns stora variationer mellan olika lärosäten, både när det gäller de totala hyreskostnaderna och andelen av hyreskostnaderna som går till Akademiska hus. Partistyrelsen anser inte att lösningen är att lärosätena övertar lokalerna, det skulle bland annat ge lärosätena olika förutsättningar eftersom alla inte hyr sina lokaler av Akademiska Hus. Istället ska vi se över hur Akademiska Hus sköts. Partistyrelsen föreslår därför avslag på motionen i den delen.

Det är viktigt att möjligheterna för dagens högskolor att erhålla universitetsstatus klagörs. Det ska finnas tydliga kriterier för att undvika godtycklighet. Centerpartiet har drivit på för detta, bland annat i en följd motion till propositionen "Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft" (prop. 2016/17:50) då vi efterfrågat förslag på sådana kriterier. Inom ramen för Januariisamarbetet har Centerpartiet sett till att Universitetskanslersämbetet, UKÄ, har fått ett uppdrag om det. Partistyrelsen instämmer med motionens intentioner i denna del.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet verkar för att stärka lånedelen för studiemedel.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

1.30.3 att fördelningen av anslag mellan utbildningar jämnas ut ytterligare.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

1.30.4

1.30.5

1.30.7

Partistämman avtog följande motioner:

1.30.1

1.30.2

7.59: Högre studier och familjeliv

7.59.1 att Centerpartiet verkar för att inom ramen för det befintliga studielånet införa möjligheten till ett semesterlån för ensamstående föräldrar.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären anför att den som studerar inte har någon finansiering under sommarmånaderna, skapar trösklar för omställning mitt i livet för föräldrar och i synnerhet för ensamstående föräldrar.

Den som har barn kan idag få ett extra bidrag för studier med studiemedel vid högskola, komvux, basår, folkhögskola eller yrkeshögskola. Det kallas för tilläggsbidrag. Bidragets storlek beror på studietakt och hur många barn studenten har. Tilläggsbidraget kan idag endast betalas ut till en vårdnadshavare som studerar. Om det finns två kan detta skapa ekonomisk obalans. Partistyrelsen föreslår därför en ny att-sats för att utreda möjligheter till jämställd utbetalning.

Partistyrelsen delar uppfattningen om att dagens utbildningssystem behöver fungera även för den väljer att utbilda sig mitt i livet. Tillgången till ett livslångt lärande och möjlighet att byta karriärspår måste vara tillgängligt även när en har bildat familj eller investerat i ett eget boende.

Centerpartiet har drivit på för reformer av utbildningssystemet på bred front. Centerpartiet har inom ramen för Januariavtalet fått igenom höjningar av åldersgränserna för studiemedel så att fler kan studera längre upp i åldrarna. Vi har lyft förslag om förbättrade förutsättningar för kompetensutveckling och vidareutbildning vid sidan av arbetet genom ett kompetensavdrag för arbetsgivare som investerar i anställdas vidareutbildning, bättre och mer långsiktiga förutsättningar för Yrkeshögskolan för att fler ska få plats och fler relevanta sommarkurser på högskolan för att minska tiden för en utbildning och mycket mer.

Sverige har ett generöst studiemedelssystem. Att studiemedelssystemet är kopplat till tiden när en bedriver aktiva studier är en viktig princip. För tiden däremellan anser inte partistyrelsen att det är rimligt att staten tar på sig människors försörjningsansvar. Det finns flera risker med att utvidga studiemedelssystemet såsom motionären föreslår. Det skulle innebära att studieskulderna ökar samtidigt som många människor tappar kontakten med arbetsmarknaden under en längre tid. Partistyrelsen är samtidigt medveten om att ensamstående föräldrar är en utsatt grupp ekonomiskt, och dessutom är de som endast hade en gymnasieutbildning i klar majoritet bland ensamstående mammor. Heltidsstudier är heltid och måste gå att förena med familjeliv. Det ger skäl för att stärka studiemedlet. Därför föreslår partistyrelsen en ny att-sats för att bemöta problematiken bredare.

Partistämman beslutade:

att utreda möjligheterna för jämställd utbetalning av tilläggsbidrag för föräldrar som studerar.

att Centerpartiet verkar för att studerande med barn bättre ska kunna förena studier med familjeliv.

Partistämman avslög följande motioner:

7.59.1

7.60: Teckenspråkstolk eftergymnasial utbildning

7.60.1 att Centerpartiet ska arbeta för att döva medborgare ska ha samma rättigheter och möjligheter som övriga medborgare att utbilda sig, omskola sig eller byta yrkesbana.

7.60.2 att Centerpartiet ska verka för att tolkkostnader på Komvux/yrkesutbildningar ska bekostas av staten för att skapa lika förutsättningar för alla medborgare, på samma sätt som det gör med teckenspråkstolkningar på högskola, och universitet.

7.60.3 att bevaka en pågående tolkutredning (S 2020:11 Förstärkt tolktjänst för jämlikhet och delaktighet) som ska bli klar senast 15 januari 2022 att det även ingår utbildningstolkning på gymnasial nivå (Komvux och yrkesutbildningar).

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om teckenspråkstolk och att det idag inte ges vid Komvux och yrkesutbildningar i tillräckligt stor utsträckning, vilket hindrar döva personer från att utbilda sig.

Tolktjänst är en samhällsservice för barndomsdöva, vuxendöva, hörselskadade och personer med dövblindhet. Tillgången till en väl fungerande tolktjänst möjliggör för delaktighet och inflytande i samhället. Precis som motionären påpekar, är behoven av tolktjänst inte tillgodosedda, vilket flera utredningar visar. För studier på universitet, högskolor och folkhögskolor finns särskilda medel avsatta för teckenspråkstolk. Inom övriga utbildningsformer som till exempel kommunal vuxenutbildning är det upp till varje kommun att bekosta tolktjänst. Precis som motionären anför saknas kostnadstäckning för privata yrkesutbildningar och teckenspråkstolkning ska därför bekostas av respektive utbildningsanordnare.

Att döva medborgare ska ha samma möjligheter som övriga medborgare att utbilda sig, omskola sig eller byta yrkesbana och att kunna delta i samhället fullt ut är viktigt inte minst ur ett demokratiskt perspektiv. Partistyrelsen föreslår därför bifall i den delen. Att kommunerna har ansvar för teckenspråkstolkning på gymnasial nivå, även vid kommunal vuxenutbildning anser partistyrelsen är rimligt utifrån det kommunala självstyret. Att det råder stora skillnader både i ansvar och finansiering av tolktjänst för eftergymnasial utbildning är dock problematiskt. För att stärka möjligheten för personer att utbilda sig, bedömer partistyrelsen att statens ansvar för att tillgodose en jämlik tolktjänst bör utredas och föreslår därför ny att-sats.

Centerpartiet strävar ständigt efter att utveckla vår politik för att kunna möta dagens och morgondagens utmaningar. Partistyrelsen avser att, precis om vid andra statliga utredningar, bevaka den nyligen tillsatta utredningen som ska göra en fördjupad analys av tolktjänst, och instämmer därför i motionen i den delen.

Partistämman beslutade:

att statens ansvar för att tillgodose en jämlik tolktjänst inom eftergymnasial utbildning utreds.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

7.60.1 att Centerpartiet ska arbeta för att döva medborgare ska ha samma rättigheter och möjligheter som övriga medborgare att utbilda sig, omskola sig eller byta yrkesbana.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.60.2

7.60.3

7.61: Anpassad högskola

7.61.1 att yrkeshögskolorna blir SEQF 6.

7.61.2 att det ska vara en mer jämställd eftergymnasial utbildning.

7.61.3 att skapa en särhögskola för funktionsnedsatta.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om att det saknas utbildningsvägar för de personer som utbildats i särskolan och efterfrågar en mer jämställd eftergymnasial utbildning och en särhögskola för funktionsnedsatta.

För de personer som utbildats i särskolan saknas alternativ till eftergymnasial utbildning. Utbildningsplatserna har blivit färre på folkhögskolorna samtidigt som universitet och högskolor i dagsläget inte alls erbjuder några anpassade utbildningar. En del av problematiken är ersättningen. Särskoleelever som går vidare till högskola har inte rätt till studiemedel eftersom studietakten är långsammare än på andra utbildningar och de därför inte skulle ta det antal poäng som krävs. Samtidigt förlorar den som studerar på högskola rätten till aktivitetsersättning. Dessa elever hamnar i ett moment 22 som är oacceptabelt.

Centerpartiet ser att det kvarstår en hel del arbete för att elever med intellektuell funktionsnedsättning ska kunna ta del av eftergymnasial utbildning. Partistyrelsen instämmer med motionären om en mer jämlik och jämställd eftergymnasial utbildning. Att förbättra förutsättningarna för särskoleelever att uppnå högskolebehörighet men även fler möjligheter till eftergymnasial utbildning för den som gått i särskola, är en del. För att förbättra tillgången krävs också att hänsyn tas till studiefinansiering, utbildningens utformning och möjligheten att studera på annan ort. Centerpartiet vill att studiemedelssystemet anpassas och blir mer flexibelt. En annan del av problemet är att utbildningarna inte är anpassade efter studenternas förutsättningar utan är utformade efter studenter som utbildats inom gymnasieskolan. Vi har drivit på i frågan om ökade möjligheter att läsa på högre SEQF-nivåer inom yrkeshögskolan och kommer fortsatt göra för att regeringen ska prioritera frågan. Partistyrelsen är positiv till motionärens förslag om att läsa kurser inom YH på högre SEQF-nivåer, men menar samtidigt att det inte handlar om att alla YH-utbildningar ska vara på en högre nivå.

Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att införa en särhögskola, för att elever som gått särskola också kan läsa vidare och kommer fortsatt att driva den frågan. Partistyrelsen anser att det bör benämnas som "anpassad högskola", likt den förändring av namn som sker inom anpassad grund- och gymnasieskola och föreslår därför ny att-sats. Att det inte finns någon utbildningsform på SeQF nivå 3 eller en eftergymnasial nivå för den som gått i anpassad skola, på nivå 4 inom SeQF, är bekymmersamt och något som en anpassad högskola skulle kunna överbygga. Partistyrelsen instämmer i motionen.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet verkar för att införa en anpassad högskola.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.61.1

7.61.2

7.61.3

7.62: Lärcentrum

7.62.1 att verka för att svenska universitet etablerar campus i närliggande orter, för att sprida högre utbildning till fler och göra akademiska studier möjliga även utanför universitetsorterna.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill se att Centerpartiet ska verka för att universitet etablera fler campus i närliggande orter. Det motiveras med att den högre utbildningen ska komma fler till del och möjliggöra för högre studier i även mindre orter.

Sverige har ett väl utbyggt system för högre utbildning, med universitet och högskolor spridda över landet. Utbildning berikar både samhälle och individer. Tillgång till högre utbildning av god kvalitet i hela landet ökar människors möjligheter till jobb och trygghet, samtidigt som det gynnar näringslivet och vår gemensamma välfärd. Att satsa på högre utbildning och forskning är dessutom viktigare än någonsin nu när den svenska ekonomin ska byggas upp efter ett tufft år med rekordstora varsel och företag i kris. En situation som lett till att fler söker sig till högskolorna. Fler platser har också tillkommit men det är samtidigt viktigt att kvalitén inte bara upprätthålls utan även förstärks samt att det svarar till arbetsmarknadens behov. En samverkan och en nära koppling mellan den högre utbildningen och omgivande samhälle är därför av största vikt.

Centerpartiet verkar för att lärosätena ska bli mer autonoma, finnas i hela landet och ges ytterligare möjligheter att utforma sin verksamhet efter regionala förutsättningar. Den nya tekniken och digitaliseringen öppnar också upp för fler distansutbildningar som i kombination med kommunala lärcentra gör högre utbildning tillgänglig för fler, oavsett geografi. Vi är positiva till att universitet etablerar fler campus i närliggande orter, men hur universitet väljer att organisera sin verksamhet är upp till lärosätena själva. Däremot har Centerpartiet inom ramen för Januariavtalet drivit på för satsningar att stärka kvalitén i distansutbildningar och för att öka anslagen för kommunala lärcentra. Det är viktiga reformer för att utbildningar av god kvalitet ska finnas närmare människor även utanför orter med lärosäten. Behovet är fortsatt stort att satsa på högre utbildning av god kvalitet. Centerpartiet kommer därför verka för stärkta förutsättningar för lärcenter och ökade satsningar på distansutbildningar.

Partistämman beslutade:

att verka för att stärka förutsättningar för lärcenter och ökade satsningar på distansutbildningar.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.62.1

7.63: Nordisk högskola

7.63.1 att Centerpartiet ska arbeta för att en verksamhet motsvarande Nordiska Högskolan för Folkhälsovetenskap återupprättas, i nära samarbete med andra nordiska länder.

7.63.2 att Centerpartiet ska verka för att den återupprättade högskolan också får ett särskilt uppdrag att bidra till forskningen kring långtidssjukdomar och konsekvenser för rehabilitering m.m., t.ex. långtids-covid och ME (myalgisk encefalomyelit).

7.63.3 att en högre statlig omsorgsutbildning för äldreomsorgens chefer inrättas liksom ett särskilt Kompetenscenter för äldreomsorg.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att den Nordiska Högskolan för Folkhälsovetenskap återupprättas och att denne får i uppdrag att bland annat bedriva forskning kring långtidssjukdomar. Motionären vill även se en högre statlig omsorgsutbildning för chefer inom äldreomsorg.

Nordic School of Public Health NHV (NHV) var under åren 1953-2014 en föregångare inom nordisk folkhälsovetenskaplig utbildning och forskning. NHV, var en institution under Göteborgs universitet men högskolan ägdes av de nordiska länderna gemensamt genom Nordiska ministerrådet. På det viset låg den utanför den övriga svenska högskolesektorn, och hade en överstatlig huvudman. År 2013 fattade nordiska ministerrådet beslut om att avveckla högskolan bland annat utifrån att utbildningar inom folkhälsovetenskap fanns vid universitet i hela Norden. Centerpartiet satt i alliansregeringen och var delaktiga i beslutet.

Partistyrelsen avser inte att Nordiska Högskolan ska återupprättas, och föreslår därför avslag på motionen. Centerpartiet har alltid varit starka förespråkare för det nordiska samarbetet och vi kommer fortsatt arbeta för att stärka samarbetet mellan de nordiska länderna, inte minst inom högre utbildning.

Partistyrelsen anser precis som motionären att mer kunskap om folkhälsa och omsorg av äldre är viktigt, särskilt i en tid då vi lever allt längre. I stämmoprogrammet för vård och omsorg föreslås åtgärder för att stärka forskning och utbildning ytterligare inom vård- och omsorgssektorn. Bland annat föreslås en spetsutbildning i offentligt ledarskap på masternivå vid universitet runtom i landet. Partistyrelsen instämmer därför i intentionerna i denna del.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.63.3

Partistämman avslog följande motioner:

7.63.1

7.63.2

7.64: Tullhögskola

7.64.1 att Sverige inrättar en Tullhögskola som förbereder elever för arbete i Tullverket.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om att inrätta en Tullhögskola som bättre ska förbereda människor för arbete i Tullverket.

Tullverket har ett brett och viktigt samhällsuppdrag som inkluderar att fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter samt övervaka in- och utförsel av varor. Därutöver ska bland annat myndigheten även arbeta förebyggande och motverka brottslighet i samband med in- och utförsel av varor.

Det är idag attraktivt att söka till Tullverket. Tullverkets grundutbildning för tulltjänstemän är ungefär ett år och därefter kan en bygga på med vidareutbildning som till exempel underrättelsetjänst, brottsutredning, hundförarutbildning m.m. Utbildningen är relativt kort, men ändå ändamålsenlig för den arbetsuppgift som den blivande tulltjänstepersonen ska utföra. Under utbildningstiden utgår lön och det finns en relativt bra löneutveckling efter genomgången grundutbildning. Dagens system med anställning under utbildning möjliggör även för lite äldre att söka sig till Tullverket för ett karriärbyte, som till exempel varit officerare inom Försvarsmakten, kriminalvårdare och sjukvårdspersonal med flera. Tullverket har även låg personalomsättning vilket indikerar att medarbetarna trivs med sitt yrkesval.

Nuvarande system med utbildning under anställning är väldigt förmånligt och väl anpassad utifrån myndighetens föränderliga samhällsuppdrag. Det finns inget som talar för att en särskild högskola varken skulle bli effektivare eller bättre utifrån det uppdraget, varför partistyrelsen föreslår avslag på motionen.

Partistämman avslog följande motioner:

7.64.1

7.65, 7.66: Åldersdiskriminering

7.65.1 att Centerpartiet arbetar för att påverka beteendet genom att samla och sprida kunskap om den skeva synen på äldre.

7.66.1 att inför valet 2022 lyfta och prioritera frågor som kan motverka åldersdiskrimineringen genom upplysning och utbildning på olika nivåer i samhället.

7.66.2 att det inrättas Seniorskolor som ett led i att motverka åldersdiskrimineringen.

7.66.3 att Seniorskolor erbjuder Seniorer ett välkomnande till den Seniorskolan, som något att se fram emot.

7.66.4 att det inrättas Seniorskolor, som blir stolta institutioner där Seniorer också kan ge erfarenhetsåterföring till de yngre.

7.66.5 att seniorskolor i sin undervisning har bl.a. digital utbildning, motions- och kostråd.

7.66.6 att hälsokontroll och tandvårdskontroll erbjuds kostnadsfritt.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna lyfter frågor om åldersdiskriminering och att Centerpartiet aktivt ska arbeta för att motverka och sprida kunskap om den skeva synen på äldre. Motionärerna föreslår även att det inrättas en seniorskola som bland annat förbereder inför pensionärsliv och att hälsokontroll och tandvård ska erbjudas kostnadsfritt.

Sverige är ett av världens bästa länder att åldras i. På många sätt är dagens seniorer lyckligt lottade jämfört med tidigare generationer. Dagens pensionärer är mer sällan fysiskt utslitna, de känner sig friskare och är mer aktiva än förr. Att äldre diskrimineras på grund av ålder är negativ för tillväxt och välfärd. Det skapas inlåsnings effekter, människor vågar inte söka nytt jobb, vilket också för den enskilde ger känslan av att inte vara behövd. Företag går miste om arbetskraft och människor blir arbetslösa. Vi behöver arbeta längre för att klara vår välfärd. Vi har inte råd att låta fullt arbetsföra människor med erfarenhet och kompetens och dessutom en vilja och ork att arbeta inte får den möjligheten. Det är slöseri på alla sätt för vårt samhälle.

Centerpartiet startade under våren 2017 ett seniornätverk för att extra belysa äldre frågor. Både seniornätverket och Centerpartiet i stort arbetar för att påverka beteendet genom att samla och sprida kunskap om den skeva synen på äldre. Partistyrelsen delar uppfattningen att åldersdiskriminering ska motverkas och instämmer i intentionerna i den delen.

Vilka frågor som ska lyftas fram i valet 2022 anser partistyrelsen inte lämpar sig för beslut av partistämman. Det bör ses i en helhet av alla Centerpartiets prioriterade frågor och inte beslutas i svar på enskilda motioner, därtill bör det beslutas närmare valet. Självklart kommer ett sånt beslut av partistyrelsen bygga på den av Förtroenderådet antagna Framtidsagendan.

Partistyrelsen anser precis som motionären att det seniorskolan livet inte ska likställas med ett sysslöst pensionärsliv.

För Centerpartiet är det viktigt med det livslånga lärandet och för att alla under olika perioder i livet ska kunna läsa in en högskolebehörighet, komplettera sina studier eller satsa på en mer yrkesinriktad utbildning. Det finns exempelvis ingen åldersgräns för att läsa högskolestudier och så ska det fortsatt vara. Staten, eller kommunerna, ger årligen ramarna och budgetmedel för vuxenutbildningarna. Men det är utbildningsanordnarna själva som styr hur de prioriterar sin verksamhet. Partistyrelsen ser inte att seniorskola är en fråga för staten att styra utan ser det mer rimligt för studieförbunden att hantera. Partistyrelsen föreslår därför avslag på motionen i den delen.

Partistyrelsen vill se ett nationellt program för äldres hälsa. En viktig byggsten i programmet är att alla över 70 år erbjuds ett hälsosamtal som utmynnar i en återkommande och uppföljande hälsoplan. Vad gäller en årlig tandvårdskontroll för äldre anser partistyrelsen det lämpligt att invänta beredningen av den gedigna utredningen. När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa, som presenterades våren 2021. Bland utredningens förslag är en modell för individuell tandhälsoplan och stöd till basal tandvård för äldre över 85 år. Partistyrelsen föreslår inte bifall till motionerna i dessa delar i nuläget, men vill se en stärkt förebyggande tandvård för äldre och föreslår stämman att besluta detta.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.65.1

7.66.1

Partistämman avlog följande motioner:

7.66.2

7.66.3

7.66.4

7.66.5

7.66.6

7.67: Regionalt tillväxtarbete

7.67.1 att Sveriges tillväxt- och innovationsfrämjande insatser utformas utifrån regionala förutsättningar i storstadsregioner och landsbygdsregioner genom skilda strategier för regional tillväxt och innovation.

7.67.2 att Statliga myndigheter (tillväxtverket, Vinnova, Sektorsmyndigheter) och FoU-resurser Universiteten och RI.SE tilldela uppdrag och resurser för att aktivt skapa förutsättningar för tillväxt i hela landet.

7.67.3 att Universiteten tilldelas regleringsbrev som tydligt säger att Universitetens samverkansplattformar och Holdingbolag tillåts och uppmuntras att aktivt medverka till samarbete med regionalt tillväxtansvariga och regionalt/lokalt näringsliv med syfte att medverka till ökade investeringar i kompetens, produkter och tjänster i hela Sverige.

7.67.4 att Universitet och högskolor som är verksamma på små arbetsmarknader tilldelas resurser för forskning och utbildning, med anpassning av studentpeng till de förutsättningar som studentgruppernas storlek motsvarar, samt en tilldelning av forskningsmedel som möjliggör forskningsanknytning för lärare i prioriterade yrkesutbildningar.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om regional tillväxt och hur såväl myndigheter som universitet och högskolor kan bidra till utveckling för hela landet.

En likadan motion behandlades under partistämman 2019 och stämman valde då att bifalla det första förslaget och att instämma i intentionerna i det andra och tredje förslaget. Partistyrelsen anser att det i grunden inte finns skäl att ändra de besluten. När det gäller frågan om skilda strategier så skrev partistyrelsen i sitt yttrande att mer behöver göras för att stärka det regionala tillväxtarbetet, inklusive tillväxtarbete i samverkan mellan regioner. För att tillvarata regionernas unika förutsättningar är det viktigt att tillväxt- och innovationsfrämjande insatser möjliggörs genom skilda strategier för landets regioner. Nuvarande partistyrelse vill understryka att även om lokala och regionala förutsättningar ska beaktas tydligare i den regionala utvecklingspolitikens nationella strategiarbetet, så får det inte leda till alltför förenklade uppdelningar mellan stad och land, utan utgångspunkten måste fortsatt vara att det finns ett nära beroende dem emellan.

När det gäller de övriga förslagen så kan partistyrelsen konstatera att målet för den regionala utvecklingspolitiken är utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet. De regionala högskolorna och universiteten har fortsatt en nyckelroll i den regionala utvecklingen. Samspelet mellan högskola och det regionala näringslivet är mycket aktivt.

Centerpartiet verkar för att högre utbildning ska finnas i hela landet och för att lärosätena blir mer autonoma och ges ytterligare möjligheter att utforma sin verksamhet efter regionala förutsättningar. Den utbyggnad av den högre utbildningen i hela landet som Centerpartiet aktivt medverkat till är en viktig motor i regionernas utveckling. En förutsättning i arbetet för regional tillväxt är samverkan såväl geografiskt som mellan olika sektorer och samhällsnivåer. Att behoven och förutsättningarna skiljer sig mellan regionerna är också en styrka

för Sverige gemensamt.

Flera myndigheter och FOI-institutioner ska bidra till genomförande av den regionala utvecklingspolitiken. Exempelvis har RISE uppdrag att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse samt uppdrag och mål att jobba med bolag i hela landet och en av Tillväxtverkets huvuduppgifter är att i alla delar av landet främja hållbar regional utveckling.

Statliga myndigheters deltagande i det regionala utvecklingsarbetet framgår i första hand av lagen om regionalt utvecklingsansvar och förordningen om regionalt tillväxtarbete. Statliga myndigheter som bedriver verksamhet i länet ska beakta den strategi som fastställts för länets utveckling och inom sina verksamhetsområden verka för att målet för den regionala utvecklingspolitiken uppnås. Partistyrelsen instämmer i motionens förslag i den delen.

Inom ramen för Januariavtalet har det gjorts stora satsningar på forskarskolor inom vård och läraryrken. Utöver det, har också lärosätenas anslag till basanslag ökat vilket bidrar till att stärka forskningsanknytningen på professionsutbildningar.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet inom ramen för dagens resurstilldelningssystem verkar för ökade basanslag till forskning.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.67.1

7.67.2

7.67.3

7.67.4

7.68, 7.69: Digital vägledningstjänst

7.68.1 att Centerpartiet tar initiativ till att sätta samman en grupp (eller låter ett befintligt nätverk) som kan vidareutveckla idén om personliga kunskapskonton eller digitala kompetenstvillingar.

7.68.2 att Centerpartiet har som mål att senast våren 2021 kunna presentera ett förslag på detta för riksdag eller regering.

7.69.1 att Centerpartiet tar initiativ till att sätta samman en grupp (eller ta hjälp av ett befintligt nätverk) som kan utveckla idén om ett "datakörkortet 2.0 – ett kunskapslyft inom AI och digitalisering".

7.69.2 att Centerpartiet har som mål att senast under 2021 kunna presentera ett förslag på detta för riksdag eller regering.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om digital tekniks möjligheter genom att använda så kallade kompetenstvillingar eller kunskapskonton som visar olika vägar för personer att kompetensutveckla sig baserat på existerande kunskap/utbildning och att de förslag som ges baseras på exempelvis förväntade jobb möjligheter.

Samhället är idag avsevärt mer digitaliserat än för bara ett år sedan. Stora delar av digitaliseringen som ägt rum i expressfart, är positiv och bidrar på olika sätt till ett mer hållbart samhälle. Effekterna behöver gå från tillfälliga till permanenta, säkra och robusta lösningar. När vi lyckas med det får vi ett mer hållbart och starkare Sverige.

Partistyrelsen anser precis som motionären att det måste bli enklare att överskåda möjligheterna i utbildningssystemet digitalt. En del i det är att data standardiseras, ett arbete som staten måste ta ökat ansvar

för. Centerpartiets ingång är att staten ska säkra att data finns strukturerat och öppen samt att infrastrukturen för digitala tjänster är på plats. Genom EU:s direktiv om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn som blir till svensk lag närmaste året kommer värdefulla datamängder bli mer tillgängliga. Centerpartiet vill även att Sverige i samband med implementeringen går ett steg vidare och börjar ha öppen data som utgångspunkt. Det skulle skapa bättre förutsättningar för att även skoldata blir öppen i den mån integriteten tillåter det. När data är tillgängligt är den beskrivna tjänsten ett exempel på något som marknaden kan leverera och förmodligen även mer marknadsanpassat. Partistyrelsen anser att tjänster såsom motionärens förslag överlag bör överlämnas till marknaden att leverera.

Inom Centerpartiets digitaliseringsnätverk kan tankarna omkring hur en sådan tjänst skulle se ut och vad den bör erbjuda vidareutvecklas och lägga till grund för opinionsskapande insatser för att lyfta behovet. Partistyrelsen instämmer i motionen i den delen, men menar samtidigt att partiets process för att presentera förslag i riksdagen inte bör beslutas av stämman utan följa vanlig beslutsordning och föreslår därför avslag till det förslaget.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

7.68.1

7.69.1

Partistämman avslog följande motioner:

7.68.2

7.69.2